

**Communicatie- en
Informatiewetenschappen en
Mediastudies**

**Faculteit Geesteswetenschappen,
Universiteit Utrecht**

Quality Assurance Netherlands Universities (QANU)
Catharijnesingel 56
Postbus 8035
3503 RA Utrecht
The Netherlands

Telefoon: 030 230 3100
Fax: 030 230 3129
E-mail: info@qanu.nl
Internet: www.qanu.nl

Projectnummer: Q321

© 2013 QANU

Tekst en cijfermateriaal uit deze uitgave mogen, na toestemming van QANU en voorzien van bronvermelding, door middel van druk, fotokopie, of op welke andere wijze dan ook, worden overgenomen.

INHOUD

Rapport over de bachelor- en masteropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen en de masteropleiding Mediastudies van de Universiteit Utrecht.....	5
Administratieve gegevens van de opleidingen	5
Administratieve gegevens van de instelling.....	6
Kwantitatieve gegevens over de opleidingen	6
Samenstelling van de commissie.....	6
Werkwijze van de commissie.....	7
Bijzonderheden aan het bezoek aan de Universiteit Utrecht.....	9
Samenvattend oordeel van de commissie.....	11
Behandeling van de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling.....	16
Bijlagen.....	39
Bijlage 1: Curricula Vitae van de leden van de visitatiecommissie.....	41
Bijlage 2: Domeinspecifiek referentiekader.....	45
Bijlage 3: Beoogde eindkwalificaties	51
Bijlage 4: Overzicht van de programma's.....	55
Bijlage 5: Kwantitatieve gegevens over de opleidingen.....	57
Bijlage 6: Bezoekprogramma.....	61
Bijlage 7: Bestudeerde afstudeerscripties en documenten.....	63
Bijlage 8: Onafhankelijkheidsverklaringen.....	67

Dit rapport is vastgesteld op 3 april 2013.

Rapport over de bacheloropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen en de masteropleidingen Communicatie- en Informatiewetenschappen en Mediastudies van de Universiteit Utrecht.

Dit rapport volgt het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO.

Administratieve gegevens van de opleidingen

Bacheloropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen

Naam van de opleiding:	Communicatie- en Informatiewetenschappen
CROHO-nummer:	56826
Niveau van de opleiding:	bachelor
Oriëntatie van de opleiding:	wetenschappelijk (wo)
Aantal studiepunten:	180 EC
Locatie:	Utrecht
Variant:	voltijd
Vervaldatum accreditatie:	31-12-2014

Masteropleiding Mediastudies

Naam van de opleiding:	Mediastudies
CROHO-nummer:	60830
Niveau van de opleiding:	master
Oriëntatie van de opleiding:	wetenschappelijk (wo)
Aantal studiepunten:	60 EC
Afstudeerrichtingen:	Film- en televisiewetenschap, New Media & Digital Culture
Locatie:	Utrecht
Variant:	voltijd
Vervaldatum accreditatie:	31-12-2014

Masteropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen

Naam van de opleiding:	Communicatie- en Informatiewetenschappen
CROHO-nummer:	66826
Niveau van de opleiding:	master
Oriëntatie van de opleiding:	wetenschappelijk (wo)
Aantal studiepunten:	60 EC
Afstudeerrichtingen:	Communicatiestudies
Locatie:	Utrecht
Variant:	voltijd
Vervaldatum accreditatie:	31-12-2014

Het bezoek van de visitatiecommissie Communicatie- en Informatiewetenschappen en Mediastudies aan de Faculteit Geesteswetenschappen van de Universiteit Utrecht vond plaats op 19 en 20 november 2012.

Administratieve gegevens van de instelling

Naam van de instelling:	Universiteit Utrecht
Status van de instelling:	bekostigde instelling
Resultaat instellingstoets:	voldoende

Kwantitatieve gegevens over de opleidingen

De vereiste kwantitatieve gegevens over de opleidingen zijn opgenomen in Bijlage 5.

Samenstelling van de commissie

De beoordeling van de bachelor- en de masteropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen en de masteropleiding Mediastudies van de Universiteit Utrecht valt binnen de clusterbeoordeling CIW en Mediastudies, waarvoor in 2012 en 2013 in totaal 23 opleidingen worden beoordeeld. De commissie voor de clusterbeoordeling bestond uit:

- Prof. dr. Jan Baetens, Hoogleraar Literatuur en Cultuur, KU Leuven (voorzitter);
- Prof. dr. Marie-Thérèse Claes, Hoogleraar Interculturele Communicatie, KU Leuven;
- Emiel Hoffer BA, Student masteropleiding International Business Communication, Radboud Universiteit Nijmegen;
- Prof. dr. Sonja de Leeuw, Hoogleraar Nederlandse televisiecultuur, Universiteit Utrecht;
- Dr. Philippe Meers, Universitair hoofddocent Communicatiewetenschappen, Universiteit Antwerpen;
- Prof. dr. Karin Raeymaeckers, Hoogleraar Communicatiewetenschappen, Universiteit Gent;
- Dr. Jan Simons, Universitair Hoofddocent Nieuwe Media, Universiteit van Amsterdam;
- Prof. dr. Gerard Steen, Hoogleraar Taalgebruik en Cognitie, Vrije Universiteit Amsterdam;
- Prof. dr. Ed Tan, Hoogleraar Communicatiewetenschappen, Universiteit van Amsterdam;
- Prof. dr. Willy Vanderpijpen, Emeritus hoogleraar Informatie- en Bibliotheekwetenschappen, Universiteit van Antwerpen, Koninklijke Bibliotheek Brussel;
- Lennart de Vries, student masteropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen, Rijksuniversiteit Groningen.

Voor ieder bezoek werd op basis van expertise en beschikbaarheid, en het voorkomen van eventuele belangenconflicten, een (sub)commissie samengesteld, bestaande uit zeven commissieleden.

Coördinator van de clustervisitatie CIW en Mediastudies was drs. M. (Trees) Graas, medewerker van QANU. Zij trad eveneens op als secretaris tijdens de bezoeken van de

commissie aan de Radboud Universiteit Nijmegen en de Erasmus Universiteit Rotterdam. Bij de overige bezoeken trad drs. J. (José) van Zwieten op als secretaris.

De curricula vitae van de leden van de commissie zijn opgenomen in Bijlage 1.

Werkwijze van de commissie

Voorbereiding

Op 17 september 2012 hield de commissie haar formele startvergadering. Tijdens de startvergadering werd de commissie geïnstrueerd en werd het Domeinspecifieke Referentiekader CIW en Mediastudies besproken. Dit Domeinspecifieke Referentiekader is opgenomen in Bijlage 2.

Bij ontvangst van de kritische reflecties van een universiteit werden deze door de projectleider gecontroleerd op kwaliteit en compleetheid van informatie. Nadat de kritische reflecties in orde waren bevonden, zijn deze doorgestuurd aan de commissieleden. De commissieleden namen de kritische reflecties door en formuleerden vragen die aan de projectleider werden toegestuurd. De projectleider compileerde de vragen per onderwerp en/of gespreksgreemium. Eventuele additionele vragen van de commissieleden werden aan de opleidingen toegestuurd met het verzoek om een reactie. Naast de kritische reflecties lazen de commissieleden gezamenlijk minimaal vijftien scripties per opleiding.

Visitatiebezoeken

Tijdens de voorbereidende vergadering van ieder bezoek werd de visitatie concreet voorbereid en zijn afspraken gemaakt over de taakverdeling op grond van inhoudelijke expertise. De commissie wenst te benadrukken dat zij in haar geheel verantwoordelijk is voor de oordeelsvorming en het eindrapport.

Voorafgaand aan ieder bezoek maakte de projectleider een conceptprogramma voor de (dag)indeling van het bezoek. Dit concept werd in samenspraak tussen de voorzitter, de projectleider en de coördinator van de betreffende universiteit aangepast aan de specifieke situatie van de opleiding(en). Tijdens de bezoeken is gesproken met een (representatieve) vertegenwoordiging van het faculteitsbestuur, het opleidingsbestuur, de afgestudeerden, de opleidingscommissie, en de examencommissie. Daarnaast werd per opleiding gesproken met student- en docentvertegenwoordigers van de beoordeelde opleidingen. Op verzoek van de commissie heeft de opleiding gesprekspartners geselecteerd binnen de door de commissie aangegeven kaders. De commissie heeft met studenten uit alle studiejaar gesproken en met docenten en begeleiders uit de diverse disciplines binnen de te visiteren opleiding(en). Voorafgaand aan het bezoek heeft de commissie een overzicht ontvangen van de gesprekspartners en ingestemd met de door de opleiding gemaakte selectie. Een overzicht van het programma met alle gesprekspartners is opgenomen als Bijlage 6 bij dit rapport.

Tijdens ieder bezoek bestudeerde de commissie het ter inzage gevraagde materiaal en gaf zij gelegenheid tot een spreekuur ten behoeve van studenten en docenten die zich voorafgaand aan het bezoek hadden aangemeld.

De commissie heeft het laatste deel van het bezoek gebruikt voor een discussie over de beoordeling van de opleidingen en de voorbereiding op de mondelinge rapportage. Aan het einde van elk bezoek heeft de voorzitter in een mondelinge rapportage de eerste bevindingen

van de commissie gepresenteerd. Daarbij ging het steeds om een aantal algemene waarnemingen en eerste indrukken per opleiding.

De coördinator was aanwezig bij de eindvergadering van de bezoeken, enerzijds om de bevindingen van de voorgaande bezoeken in te brengen, en anderzijds om de commissie te attenderen op haar wijze van oordelen. Er heeft regelmatig overleg plaatsgevonden tussen de coördinator en de tweede projectleider om de beoordelingen op elkaar af te stemmen.

Beslisregels

In overeenstemming met het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (versie van november 2011) heeft de commissie de volgende definities voor de beoordeling van de afzonderlijke standaarden en de opleiding als geheel gehanteerd:

Basiskwaliteit

De kwaliteit die in internationaal perspectief redelijkerwijs verwacht mag worden van een bachelor- of masteropleiding binnen het hoger onderwijs.

Onvoldoende

De opleiding voldoet niet aan de gangbare basiskwaliteit en vertoont op meerdere vlakken ernstige tekortkomingen.

Voldoende

De opleiding voldoet aan de gangbare basiskwaliteit en vertoont over de volle breedte een acceptabel niveau.

Goed

De opleiding steekt systematisch en over de volle breedte uit boven de gangbare basiskwaliteit.

Excellent

De opleiding steekt systematisch en over de volle breedte ver uit boven de gangbare basiskwaliteit en geldt als een (inter)nationaal voorbeeld.

Uitgangspunt van de beoordeling is ‘voldoende’, waarbij de standaard, of de opleiding, voldoet aan de gestelde criteria. In de ogen van de commissie kan zij het oordeel ‘voldoende’ toekennen, ook wanneer zij kritische opmerkingen heeft gemaakt. Het is dan wel noodzakelijk dat tegenover de kritische opmerkingen positieve observaties staan.

Rapportages

De projectleider heeft op basis van de bevindingen van de commissie, per instelling, een conceptrapport opgesteld. Het conceptrapport is voorgelegd aan de commissieleden die bij het bezoek aanwezig waren. Na vaststelling van het conceptrapport is dit aan de betrokken faculteit voorgelegd ter toetsing van feitelijke onjuistheden. Het commentaar van de opleidingen is met de voorzitter en, indien nodig, met de overige commissieleden besproken. Vervolgens is het rapport definitief vastgesteld.

Bijzonderheden van het bezoek aan de Universiteit Utrecht

Het bezoek aan de Universiteit Utrecht vond plaats op 19 en 20 november 2012 in Utrecht. Het programma van het bezoek is te vinden in Bijlage 6. Van het spreekuur is geen gebruik gemaakt.

De commissie die de bachelor- en masteropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen en de masteropleiding Mediastudies van de Universiteit Utrecht beoordeelde bestond uit:

- Prof. dr. Jan Baetens, Hoogleraar Literatuur en Cultuur, KU Leuven (voorzitter);
- Emiel Hoffer BA, Student masteropleiding International Business Communication, Radboud Universiteit Nijmegen;
- Dr. Philippe Meers, Universitair hoofddocent Communicatiewetenschappen, Universiteit Antwerpen;
- Prof. dr. Karin Raeymaeckers, Hoogleraar Communicatiewetenschappen, Universiteit Gent;
- Dr. Jan Simons, Universitair Hoofddocent Nieuwe Media, Universiteit van Amsterdam;
- Prof. dr. Gerard Steen, Hoogleraar Taalgebruik en Cognitie, Vrije Universiteit Amsterdam;
- Prof. dr. Willy Vanderpijpen, Emeritus hoogleraar Informatie- en Bibliotheekwetenschappen, Universiteit van Antwerpen, Koninklijke Bibliotheek Brussel.

De commissie werd ondersteund door drs. José van Zwieten.

Het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht en de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) hebben ingestemd met de samenstelling van de commissie voor de beoordeling van de twee genoemde opleidingen.

Voor de beoordeling van het gerealiseerde eindniveau van de opleiding heeft de commissie voorafgaand en tijdens de visitatie meerdere producten beoordeeld. Om het gerealiseerde eindniveau van opleidingen te bepalen hebben de coördinator en voorzitter van de visitatiecommissie 15 bachelorscripties en 15 masterscripties geselecteerd. De scripties werden aselect gekozen uit een lijst van afgestudeerden van de laatste twee voltooide studie jaren. Hierbij is rekening gehouden met een spreiding in cijfers en varianten (zie Bijlage 7).

Voor de visitatie heeft de commissie inzage gevraagd in de organisatie, de inhoud, de toetsing en de evaluatie van de volgende cursussen:

Bacheloropleiding

- Inleiding CIW II
- CIW Methoden van Onderzoek I
- Psychologie van media en kunsten
- Communicatie, cognitie en begrijpelijkheid
- Intermedialiteit
- Televisiegenres
- Cultureel erfgoed
- Communicatie, media en cultuur

Masteropleiding CIW

- Communicatie onderzoeken
- Diagnose en interventie in communicatieprocessen

Masteropleiding Mediastudies

- Programma en redactie MA FTV
- Technopolitics: networks and spaces

Tijdens het bezoek bestudeerde de commissie de kwaliteit van het cursusmateriaal, de studentinformatie, de toetsen en de praktische onderwijsprogramma's van deze cursussen in detail.

Samenvattend oordeel van de commissie

Dit rapport geeft de bevindingen en overwegingen weer van de commissie CIW en Mediastudies over de bachelor- en masteropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen en de masteropleiding Mediastudies van de Universiteit Utrecht. De commissie baseert haar oordeel op informatie uit de zelfstudie, aanvullende informatie naar aanleiding van vooraf geformuleerde vragen van de commissie, informatie uit de gesprekken tijdens het bezoek, de geselecteerde scripties, en de documenten die tijdens het bezoek ter inzage beschikbaar waren. De commissie heeft voor de opleidingen zowel positieve aspecten opgemerkt als verbeterpunten gesignaleerd. Na deze tegen elkaar te hebben afgewogen, komt de commissie tot onderstaande oordelen. Daaruit volgt dat de masteropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen voldoet aan de eisen voor basiskwaliteit die een voorwaarde zijn voor heraccreditatie. De bacheloropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen en de masteropleiding Mediastudies behoeven op standaard 3 een hersteltraject om te waarborgen dat de beoogde eindkwalificaties van de opleidingen worden gerealiseerd. De commissie heeft er vertrouwen in dat de benodigde verbeteringen binnen een tijdsbestek van 12 maanden te realiseren zijn.

De commissie beoordeelt de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling als volgt:

Bacheloropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen:

De commissie concludeert dat de eindkwalificaties van de bacheloropleiding CIW passen binnen het Domeinspecifiek Referentiekader. De eindkwalificaties sluiten aan bij het bachelorniveau van de opleiding en hebben een duidelijke academische oriëntatie. Daarbij merkt de commissie op dat de eindkwalificaties een hoog ambitieniveau hebben en wat betreft academische vaardigheden lijken te overlappen met de eindkwalificaties van masterstudenten. De opleiding heeft een herkenbaar profiel dat naar is gebleken studenten aanspreekt. De opleiding combineert hierin een communicatieperspectief en een mediaperspectief.

Het curriculum bestaat uit een verplicht majorprogramma, keuzeruimte binnen de major, academische contextcursussen en vrije profileringsruimte. De commissie concludeert dat het programma een breed en compleet perspectief op het vakgebied geeft. Het curriculum vertoont voldoende samenhang, in de eerste plaats door het inleidende eerste jaar en in de tweede plaats door trajecten die studenten kunnen kiezen binnen hun major keuzeruimte. De commissie waardeert de invoering van deze trajecten als middel om iedere student een voldoende samenhangend en diepgaand programma te laten volgen. De vaste curriculumonderdelen bieden volgens de commissie voldoende waarborgen voor het realiseren van de eindkwalificaties van de opleiding. De cursussen kennen goede en concrete leerdoelen waarin een goede balans is tussen kennis en toepassing. Voor de cursussen zijn duidelijke studiehandleidingen beschikbaar en de commissie heeft vastgesteld dat er in het onderwijs gebruik wordt gemaakt van degelijke vakliteratuur.

Academische vorming is in de volle breedte onderdeel van het programma, waarbij aandacht is voor onderzoeksvaardigheden en algemene academische vorming in de contextvakken. Voor het onderwijs in onderzoeksvaardigheden geldt dat de commissie constateert dat de twee cursussen die hierin gegeven worden niet toereikend zijn om alle studenten voldoende inzicht in de twee aangeboden onderzoeksperspectieven te bieden. Bij het maken van het bachelor eindwerkstuk blijkt dat het opfrissen van deze kennis nodig is. De commissie is positief over de thematisch georganiseerde en begeleide opzet van de eindwerkstukken.

Studenten worden volgens de commissie in voldoende mate begeleid door een tutor of studieadviseur. De commissie constateert dat de opleiding verzorgd wordt door gedreven en bekwame docenten. De belasting en aansturing van de staf vraagt echter wel de nodige aandacht. De staf studentratio is volgens de commissie hoog. Daarbij heeft de opleiding geen eigen staf; de opleiding wordt verzorgd vanuit verschillende *Schools*. De commissie is van mening dat de opleidingen en de staf gebaat zijn bij een aansturing door één vakinhoudelijk betrokken verantwoordelijke die vanuit een eigen visie de opleidingsprofielen en kwaliteit bewaakt. In dit licht vindt de commissie de voorgenomen aanstelling van een nieuwe hoogleraar CIW een positieve ontwikkeling. De commissie waardeert de actieve en betrokken rol die de opleidingscommissie in de kwaliteitsbewaking speelt.

De commissie concludeert dat er een gebalanceerde mix van toetsen wordt gehanteerd die aansluit bij de leerdoelen van de betreffende programma onderdelen. De door de commissie bestudeerde toetsen en de gemaakte toetsen zijn van een goed niveau. De commissie waardeert de wijze waarop met deelttoetsen studenten gestimuleerd worden actief te studeren. De examencommissie en opleiding hebben, zo concludeert de commissie, goede stappen gezet in het bewaken van de toetskwaliteit. Met de invoering van tweede beoordelaars bij eindwerkstukken, standaard beoordelingsformulieren, meerjarenplannen, trainingen voor examencommissies en docenten en de installatie van een toetscommissie realiseert de faculteit belangrijke voorwaarden voor toetskwaliteit en bewaking van het eindniveau. De commissie deelt de oproep van de examencommissies om met name op het gebied van informatievoorziening en de toetscommissie extra inspanningen mogelijk te maken.

In de door de commissie bestudeerde selectie van eindwerkstukken trof zij meerdere eindwerkstukken aan die volgens de commissie niet aan het beoogde eindniveau van de opleiding voldoen. De betreffende studenten lijken onvoldoende begrip van methodologie te hebben en gebruiken in een aantal gevallen beperkte bronnen. De commissie concludeert dat het methodologie onderwijs in de bacheloropleiding blijkbaar voor zwakkere studenten onvoldoende inzicht oplevert om zelfstandig een eenvoudig onderzoek uit te voeren. De opleiding beoogt in haar eindkwalificaties wel dat afgestudeerde bachelorstudenten hiertoe in staat zijn. Het feit dat er zowel een empirisch als een kritisch hermeneutisch onderzoeksperspectief wordt aangeboden maakt het voor deze groep nog lastiger om op deze perspectieven op een voldoende niveau van inzicht te komen en in een van de perspectieven onderzoek te verrichten. Dat deze studenten door de eigen opleiding wel een voldoende beoordeling krijgen voor hun eindwerkstuk is volgens de commissie deels te wijten aan de opzet van het beoordelingsformulier: door de veelheid aan criteria kunnen studenten een voldoende halen terwijl er op cruciale onderdelen te weinig inzicht wordt gedemonstreerd. De commissie adviseert de beoordelingsformulieren in dit kader te herzien.

De commissie concludeert dat de opleiding onvoldoende waarborgt dat studenten de beoogde eindkwalificaties realiseren. De commissie heeft er op basis van het ingezette toetsbeleid, het instellen van een tweede beoordelaar, en de positieve bevindingen met betrekking tot de toetsing en beoordeling in de rest van het curriculum er alle vertrouwen in dat de benodigde verbeteringen binnen een tijdsbestek van 12 maanden te realiseren zijn. De commissie heeft in deze rapportage een aantal mogelijke verklaringen weergegeven voor de door haar geconstateerde problemen, zij verwacht dat deze voor de opleidingen voldoende aanknopingspunten bieden om tot een goede remediëring te komen.

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties	voldoende
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	voldoende
Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	onvoldoende

Masteropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen:

De commissie concludeert dat de eindkwalificaties van de masteropleiding CIW passen binnen het Domeinspecifiek Referentiekader. De eindkwalificaties sluiten aan bij het masterniveau van de opleiding en hebben een duidelijke academische oriëntatie. De opleiding heeft een herkenbaar profiel dat naar is gebleken studenten aanspreekt. De opleiding is gericht op de Nederlandse communicatie en heeft een vaste praktijkcomponent in het programma. De commissie waardeert dat het praktijkveld is betrokken bij de totstandkoming en toetsing van de eindkwalificaties.

De masteropleiding CIW biedt, zo constateert de commissie, een duidelijk herkenbaar en compleet programma. Studenten doen zowel theoretische kennis als vaardigheden op om als academisch communicatieadviseur in Nederlandstalige organisaties te kunnen functioneren. De commissie is van oordeel dat het huidige programma een goede balans biedt tussen theorie en praktijk en tussen onderzoeks- en adviesvaardigheden. Hiermee worden studenten in staat gesteld om de eindkwalificaties te realiseren. In de individuele trajecten van stage en scriptie is goede begeleiding voor studenten georganiseerd.

De commissie constateert dat de opleiding verzorgd wordt door gedreven en bekwame docenten. De belasting en aansturing van de staf vraagt echter wel de nodige aandacht. De staf studentratio is volgens de commissie hoog. Daarbij heeft de opleiding geen eigen staf; de opleiding wordt verzorgd vanuit verschillende organisatieonderdelen, waarbij de *School Nederlands* penvoerder en eindverantwoordelijk is voor de opleiding. De commissie is van mening dat de opleidingen en de staf gebaat zijn bij een aansturing door één vakinhoudelijk betrokken verantwoordelijke die vanuit een eigen visie de opleidingsprofielen en kwaliteit bewaakt. In dit licht vindt de commissie de voorgenomen aanstelling van een nieuwe hoogleraar CIW een positieve ontwikkeling. De commissie waardeert de actieve en betrokken rol die de opleidingscommissie in de kwaliteitsbewaking speelt.

De commissie concludeert dat er een gebalanceerde mix van toetsen wordt gehanteerd die aansluit bij de leerdoelen van de betreffende programmaonderdelen. De door de commissie bestudeerde toetsen en de gemaakte toetsen zijn van een goed niveau. De commissie waardeert de wijze waarop met deelttoetsen studenten gestimuleerd worden actief te studeren. De commissie concludeert dat de opleiding voldoende individuele toetsen hanteert en moedigt de opleiding aan om de aandacht voor de evenredige participatie in groepswork vast te houden.

De examencommissie en opleiding hebben, zo concludeert de commissie, goede stappen gezet in het bewaken van de toetskwaliteit. Met de invoering van standaard beoordelingsformulieren, meerjarenplannen, trainingen voor examencommissies en docenten en de installatie van een toetscommissie realiseert de faculteit belangrijke voorwaarden voor toetskwaliteit en bewaking van het eindniveau. De commissie deelt de oproep van de examencommissies om met name op het gebied van informatievoorziening en de toetscommissie extra inspanningen mogelijk te maken. De commissie heeft de door haar bestudeerde scripties als voldoende beoordeeld. In de scripties demonstreren de studenten dat zij over de kennis en vaardigheden beschikken die bij een masterdiploma horen. Uit deze scripties en het succes van deze studenten op de arbeidsmarkt concludeert de commissie dat het gerealiseerde eindniveau van deze opleiding voldoet.

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties	voldoende
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	voldoende
Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	voldoende
Algemeen eindoordeel	voldoende

Masteropleiding Mediastudies:

De commissie concludeert dat de eindkwalificaties van de masteropleiding Mediastudies passen binnen het Domeinspecifiek Referentiekader. De eindkwalificaties sluiten aan bij het masterniveau van de opleiding en hebben een duidelijke academische oriëntatie.

De opleiding heeft een herkenbaar profiel dat naar is gebleken studenten aanspreekt. De opleiding kent twee programma's: Film- en televisiewetenschap en New Media & Digital Culture. De twee programma's kennen een vaste structuur en inhoud. Binnen deze inhoud is er volgens de commissie voldoende ruimte voor studenten om zich te specialiseren en te profileren. De samenstelling van het cursorisch onderwijs in de programma's is volgens de commissie samenhangend en goed toegesneden op de mediapraktijk. De vaste praktijkcomponent en de goede contacten die de opleiding heeft met het beroepenveld bieden voor studenten een goede voorbereiding op de arbeidsmarkt. Tegelijkertijd heeft de opleiding een duidelijk academisch karakter. De commissie heeft na bestudering van het studiemateriaal geconstateerd dat studenten in alle onderdelen van het programma op academische wijze reflecteren op het onderwerp van studie. Het programma stelt hen volgens de commissie goed in staat om de voor de opleiding geformuleerde eindkwalificaties te behalen. Studenten worden volgens de commissie in voldoende mate begeleid. De commissie constateert dat de opleiding verzorgd wordt door gedreven en bekwame docenten. De belasting en aansturing van de staf vraagt echter wel de nodige aandacht. De staf studentratio is volgens de commissie hoog. De commissie waardeert de actieve en betrokken rol die de opleidingscommissie in de kwaliteitsbewaking speelt.

De commissie concludeert dat er een gebalanceerde mix van toetsen wordt gehanteerd die aansluit bij de leerdoelen van de betreffende programmaonderdelen. De door de commissie bestudeerde toetsen en de gemaakte toetsen zijn van een goed niveau. De commissie waardeert de wijze waarop met deelttoetsen studenten gestimuleerd worden actief te studeren.

De examencommissie en opleiding hebben, zo concludeert de commissie, goede stappen gezet in het bewaken van de toetskwaliteit. Met de invoering van standaard beoordelingsformulieren, meerjarenplannen, trainingen voor examencommissies en docenten en de installatie van een toetscommissie realiseert de faculteit belangrijke voorwaarden voor toetskwaliteit en bewaking van het eindniveau. De commissie deelt de oproep van de examencommissies om met name op het gebied van informatievoorziening en de toetscommissie extra inspanningen mogelijk te maken.

In de door de commissie bestudeerde scripties trof zij meerdere scripties aan die volgens de commissie niet aan het beoogde eindniveau van de opleiding voldoen. Studenten lijken onvoldoende begrip van methodologie te hebben en gebruiken in een aantal gevallen beperkte bronnen. De commissie waardeert de ingevoerde 'bezemklas' waarin zwakkere studenten extra begeleiding krijgen bij de opzet van hun scriptie. De commissie concludeert dat de opleiding onvoldoende waarborgt dat alle studenten de beoogde eindkwalificaties realiseren. De commissie heeft er op basis van het ingezette toetsbeleid, het instellen van een tweede beoordelaar, en de positieve bevindingen met betrekking tot de toetsing en beoordeling in de rest van het curriculum er alle vertrouwen in dat de benodigde

verbeteringen binnen een tijdsbestek van 12 maanden te realiseren zijn. De commissie heeft in deze rapportage een aantal mogelijke verklaringen weergegeven voor de door haar geconstateerde problemen, zij verwacht dat deze voor de opleiding voldoende aanknopingspunten bieden om tot een goede remediëring te komen.

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties	voldoende
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	voldoende
Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	onvoldoende
Algemeen eindoordeel	onvoldoende

De voorzitter en de secretaris van de commissie verklaren hierbij dat alle leden van de commissie kennis hebben genomen van dit rapport en instemmen met de hierin vastgestelde oordelen. Zij verklaren ook dat de beoordeling in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Datum: 3 april 2013

Prof. dr. Jan Baetens

Drs. José van Zwieten

Behandeling van de standaarden uit het Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling

Inleiding

De bacheloropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen (hierna: CIW) van de Universiteit Utrecht (hierna: UU) wordt verzorgd vanuit twee *Schools* binnen de faculteit Geesteswetenschappen: Media- en Cultuurwetenschappen en Nederlands. *Schools* zijn organisatorische eenheden binnen de faculteit die verantwoordelijk zijn voor de inhoudelijke programmering en organisatie van het onderwijs. Het penvoerderschap van de bacheloropleiding CIW is vanaf september 2012 overgedragen van de *School* Media- en Cultuurwetenschappen naar de *School* Nederlands. In de opleiding komen beide perspectieven op communicatie terug. In de masteropleiding hebben deze perspectieven een eigen opleiding, waarbij het taalperspectief gekoppeld wordt aan het organisatieperspectief op communicatie. De masteropleiding CIW wordt dan ook verzorgd vanuit een interfacultair samenwerkingsverband met het departement Bestuurs- en Organisatiewetenschap.

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting:

De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau en oriëntatie (bachelor of master; hbo of wo) binnen het Nederlandse kwalificatieraamwerk. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Bevindingen

Bacheloropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen

De bacheloropleiding CIW beoogt studenten een set competenties en kennis op het gebied van communicatie- en informatiewetenschappen bij te brengen evenals kennis van de disciplines die hieraan ten grondslag liggen. De opleiding leert studenten na denken over de wijze waarop communicatie in woord en in beeld plaatsvindt, de wijze waarop informatie wordt vormgegeven, de rol die technologie hierin speelt en welke gevolgen dit heeft voor de boodschap. De opleiding onderscheidt zich binnen het domeinspecifiek referentiekader CIW en Mediastudies (zie bijlage 2) door de combinatie van twee perspectieven op communicatie: zowel het perspectief Communicatie- en Informatiewetenschappen als het perspectief Mediastudies hebben een plaats in de opleiding. Studenten komen in aanraking met een empirisch perspectief waarin communicatie wordt bestudeerd in afgebakende fenomenen en een kritisch hermeneutisch perspectief waarmee communicatie als een complex maatschappelijk proces wordt geanalyseerd. Deze combinatie van perspectieven leert studenten dat communicatieprocessen en -effecten enerzijds empirisch onderzoekbaar zijn en dat deze anderzijds altijd zijn gerelateerd aan een maatschappelijke context die mede bepalend is voor de gegenereerde betekenissen. Tijdens het visitatiebezoek geven studenten van de bacheloropleiding aan dat zij de combinatie van de beide perspectieven duidelijk terugzien in de opleiding.

De commissie herkent het in de kritische reflectie beschreven profiel van de bacheloropleiding. Deze opleiding neemt daarmee een herkenbare positie in ten opzichte van het domeinspecifiek referentiekader.

Masteropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen

De masteropleiding CIW kent één programma: Communicatiestudies. De opleiding richt zich op onderzoek naar en verbetering van zakelijke communicatie. Het programma beoogt academisch geschoolde communicatieadviseurs op te leiden die op basis van wetenschappelijk onderzoek concrete communicatieproblemen in organisaties kunnen helpen oplossen. Daarbij gaat het zowel om problemen rond tekst en digitale documenten als om problemen in mondelinge interactie.

De kritische reflectie vermeldt waarin de masteropleiding CIW zich onderscheidt van andere programma's binnen dit domein. De Utrechtse opleiding richt zich op specifieke communicatieproducten of processen, binnen en vanuit organisaties, in de Nederlandse taal. Daarbij ligt de nadruk meer op de wijze van communiceren dan op de inhoud van de boodschap en wordt ook aandacht besteed aan interventies bij communicatieproblemen. Geen van deze kenmerken is uniek voor een CIW-master in Nederland, de combinatie ervan is dat wel. Studenten geven in gesprek met de commissie aan dat de focus op communicatie in de Nederlandse taal en de vaste plaats van de stage in de opleiding voor hen belangrijke argumenten zijn geweest om voor de opleiding in Utrecht te kiezen.

De kritische reflectie vermeldt dat de eindkwalificaties van de masteropleiding CIW zijn opgesteld in afstemming met een klankbordgroep waarin experts binnen het vakgebied participeren. Daarnaast zijn de eindkwalificaties voorgelegd aan de beroepsvereniging voor communicatieprofessionals Logeion. Logeion heeft een rapportage voor de opleiding verzorgd waarin is weergegeven hoe de eindkwalificaties zich verhouden tot de kerntaken van communicatieprofessionals. Geconcludeerd wordt dat de Utrechtse opleiding zich vooral richt op analyseren, adviseren en creëren. De UU voegt zelf aan deze beroepstaken nadrukkelijk het aspect onderzoek toe als basis voor adviseren en creëren. Daarmee onderscheidt de opleiding zich van communicatieopleidingen in het hbo. Met het toetsen van de eindkwalificaties aan de klankbordgroep en beroepsvereniging operationaliseert de opleiding het streven om de opleiding aan te laten sluiten bij de beroepspraktijk.

Masteropleiding Mediastudies

De masteropleiding Mediastudies wil studenten in een interdisciplinaire en internationale omgeving de betekenis en impact van media op cultuur en maatschappij laten bestuderen en analyseren. In de opleiding bestuderen studenten mediahistorische, mediatheoretische en mediavergelijkende facetten. De opleiding kent twee programma's: Film- en televisiewetenschap en New Media & Digital Culture.

Het programma Film- en televisiewetenschap richt zich op het Nederlandse medialandschap in een internationale context. Studenten worden voorbereid op de hedendaagse, Nederlandse beroepspraktijk, de rol van film en televisie in het medialandschap en de wijze waarop dit veld wat betreft productie, programmering en receptie in ontwikkeling is. De Utrechtse opleiding wil zich met deze oriëntatie op de beroepspraktijk profileren binnen het domein Mediastudies. Daarnaast is de combinatie van de media, film en televisie in één programma uniek in het Nederlandse Mediastudies cluster.

Het programma New Media & Digital Culture wordt gedoceerd in het Engels en richt zich op de sociaal-culturele, politiek-economische en technologische betekenis en functie van nieuwe media. De opleiding beoogt studenten een theoretische en filosofische basis te geven om nieuwe media kritisch te ondervragen als mediadeskundige. De opleiding onderscheidt zich van andere opleidingen door de gerichtheid op nieuwe media, de gevarieerdheid van de

aangeboden media en de vaste plek van een research internship in het curriculum. Daarmee heeft het programma een maatschappelijke inbedding.

De master Mediastudies heeft volgens de commissie een duidelijk profiel. Deze opleiding richt zich op het productieproces van media waarbij de verschillende componenten daarvan in samenhang worden aangeboden. De opleiding richt zich tevens op de circulatie en receptie van media, op de historische transformatie en maatschappelijke positie van de media. De commissie waardeert het feit dat met het programma New Media & Digital Culture binnen de opleiding ook een internationaal perspectief mogelijk is.

De eindkwalificaties van de opleidingen CIW en Mediastudies zijn enerzijds gericht op kennis en inzicht in het vakgebied. De opleidingen zijn tevens wetenschappelijk georiënteerd: academische vorming maakt expliciet onderdeel uit van de eindkwalificaties. Studenten van de bacheloropleiding CIW leren zelfstandig onderzoek te doen naar het functioneren van media en hoe dit is ingebed in culturele en maatschappelijke ontwikkelingen. Tevens leren zij onderzoek doen naar communicatie met teksten, gesprekken en websites en naar hoe professionele communicatie verbeterd kan worden. De opleiding beoogt studenten op het leerniveau te brengen dat noodzakelijk is om een masteropleiding te doen. Afgestudeerden van de masteropleiding CIW dienen een communicatief probleem te kunnen vertalen in hanteerbare onderzoeksvragen, beargumenteerd te kiezen voor een onderzoeksmethode en deze verantwoord toe te passen. De opleiding Mediastudies kent onder andere een eindkwalificatie die van afgestudeerden verlangt dat zij de vaardigheid hebben om onderzoek uit te voeren op het gekozen domein (Film- en televisiewetenschap dan wel New Media & Digital Culture) en hierover te rapporteren op een wijze die voldoet aan de gebruikelijke disciplinaire normen. De eindkwalificaties van de drie opleidingen zijn opgenomen in bijlage 3.

De commissie heeft kennis genomen van de eindkwalificaties van de drie opleidingen. Zij is van mening dat deze aansluiten bij het domeinspecifiek referentiekader en dat de eindkwalificaties in voldoende mate het beoogde niveau van de opleidingen weergeven. Daarbij merkt de commissie op dat de eindkwalificaties van de bacheloropleiding tamelijk ambitieus zijn. In de formulering van de onderzoeksvaardigheden lijkt geen verschil in het beoogde niveau met dat van de masteropleidingen. De bacheloropleiding beoogt dat afgestudeerden zelfstandig een praktijkvraag kunnen vertalen naar een onderzoekbare probleemstelling, de begrippen daarin kunnen operationaliseren en hier een theoretisch en empirisch onderzoek naar verrichten. Deze doelstelling overstijgt in de ogen van de commissie de eisen die aan een bachelor gesteld kunnen worden. Bij de eindkwalificaties van de masteropleiding Mediastudies ziet de commissie overlap in de oriëntatie van de twee programma's. Mogelijk dat deze programma's in de toekomst zouden kunnen convergeren.

Overwegingen

De commissie concludeert dat de eindkwalificaties van de drie opleidingen passen binnen het Domeinspecifiek Referentiekader. De eindkwalificaties sluiten aan bij het bachelor- dan wel masterniveau van de opleidingen en hebben een duidelijke academische oriëntatie. Daarbij merkt de commissie op dat de eindkwalificaties van de bacheloropleiding een hoog ambitieniveau hebben en wat betreft academische vaardigheden lijken te overlappen met de eindkwalificaties van masterstudenten.

De opleidingen hebben ieder een herkenbaar profiel dat naar is gebleken studenten aanspreekt. De bacheloropleiding combineert hierin een communicatieperspectief en een mediaperspectief. De masteropleidingen zijn beiden gericht op de Nederlandse communicatie

en media en hebben een vaste praktijkcomponent in het programma. De commissie waardeert het dat bij de master CIW het praktijkveld is betrokken bij de totstandkoming en toetsing van de eindkwalificaties.

Conclusie

Bacheloropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen: de commissie beoordeelt Standaard 1 als voldoende.

Masteropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen: de commissie beoordeelt Standaard 1 als voldoende.

Masteropleiding Mediastudies: de commissie beoordeelt Standaard 1 als voldoende.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting:

De inhoud en vormgeving van het programma stelt de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

De commissie heeft de onderwijsprogramma's van beide opleidingen bestudeerd, inzage gehad in cursusmateriaal en notulen van relevante commissies, resultaten van onderwijsbeoordelingen en in de digitale leeromgeving Blackboard. In deze standaard wordt eerst een korte beschrijving gegeven van de didactische uitgangspunten die aan de programma's ten grondslag liggen. Vervolgens worden de bevindingen van de commissie weergegeven met betrekking tot de inhoud en opbouw van de programma's, de vertaling van de eindkwalificaties in het onderwijs en de wetenschappelijke vorming. Tot slot wordt kort aandacht besteed aan de studeerbaarheid, de staf en de opleidingsspecifieke kwaliteitszorg.

Didactisch model

Binnen de gehele UU wordt gewerkt volgens het zogenaamde Utrechts Onderwijsmodel. Dit model kent vier uitgangspunten:

- Helder onderscheid bachelor- en masterfase: bacheloropleidingen verzorgen brede vorming, in de masteropleiding kunnen studenten binnen een discipline specialiseren.
- Flexibiliteit en keuzevrijheid: naast een vast curriculum is er ruimte voor studenten om een eigen, samenhangend onderwijsprogramma samen te stellen.
- Persoonlijk en activerend: onderwijs is waar mogelijk kleinschalig en kent goede begeleiding.
- Professionele ontwikkeling van docenten.

De faculteit Geesteswetenschappen richt zich hierop aansluitend op de volgende punten om de doelmatigheid van het onderwijs te versterken:

- Samenhang: de major heeft een duidelijke opbouw, context en leerlijn.
- Community: de opbouw en didactiek van de major zijn gericht op het creëren van een gemeenschap van studenten en docenten.

- Geesteswetenschappelijke profilering: door middel van academische contextcursussen en het vanaf 2013-2014 aan te bieden GW-minorpakket krijgen studenten een brede(re) en stevig(er) geesteswetenschappelijke basis.

De opleidingen CIW en Mediastudies beschrijven in de kritische reflecties hun onderwijsleeromgeving, waarin deze aspecten een plaats hebben. De samenhang in de major wordt geborgd met het verplichte cursusaanbod en trajecten van cursussen waaruit studenten in hun keuzeruimte kunnen kiezen. Daarnaast blijft er nog keuzevrijheid over in de bacheloropleiding. De keuzeruimte in de masteropleidingen is beperkt tot specialisering in de individuele stages en scripties. Het cursusaanbod van de gehele UU is verdeeld in vier niveaus: 1 (inleidend), 2 (verdiepend), 3 (gevorderd) en masterniveau. De commissie concludeert dat er in de opbouw van de programma's een duidelijke samenhang aanwezig is en dat de opleidingen een passende balans hebben gevonden tussen een samenhangend vast curriculum en keuzeruimte voor studenten.

De activering en het creëren van een community wordt gestimuleerd in de werkcolleges die bij ieder vak gegeven worden. Daarbij geldt dat in de master gekozen is voor vaste cursussen waardoor studenten van deze opleidingen niet verspreid over een keuzeaanbod hun opleiding doorlopen. Activering van studenten vindt in alle opleidingen eveneens plaats door de opdrachten die zij tijdens de cursussen maken, iedere cursus kent meerdere toetsonderdelen, papers zijn hier veelal een onderdeel van. Hierbij is vaak sprake van groepswork. De opleidingen beogen hiermee studenten te leren samenwerken en van elkaar te leren. In de masteropleidingen vinden diverse extra-curriculaire activiteiten plaats waarin studenten contact hebben met elkaar, docenten en het praktijkveld.

De commissie heeft de indruk dat er onder studenten en tussen studenten en docenten sprake is van een goed contact, zowel binnen als buiten reguliere contacturen. Zij heeft echter ook de indruk dat er geen sprake is van een gezamenlijke identiteit van de twee *Schools* die de opleidingen verzorgen. De twee *Schools* werken in sommige cursussen samen in de ontwikkeling en uitvoering van het onderwijs, maar hanteren verder eigen werkwijzen, bijvoorbeeld bij de begeleiding van eindwerkstukken. De *Schools* kennen verschillende onderzoekstradities en onderzoeksobjecten. De gescheiden huisvesting van de *Schools* maakt het in de ogen van de commissie nog lastiger om deze perspectieven daadwerkelijk geïntegreerd aan te bieden in de opleiding.

Opbouw en samenhang onderwijsprogramma's

Bacheloropleiding

Het programma van de bacheloropleiding CIW kent de volgende opbouw:

- Majorgebonden verplichte cursussen (60 EC)
- Majorgebonden keuzeruimte (45 EC)
- Majorgebonden academische contextcursussen (15 EC)
- Keuzeruimte academische contextcursussen (15 EC)
- Vrije profileringsruimte (45 EC)

De majorgebonden verplichte cursussen bieden een overzicht van de belangrijkste theorieën, methoden en onderzoeksvelden van verbale en visuele communicatie. De basis hiervan wordt gevormd door twee cursussen Inleiding Communicatiewetenschappen en twee cursussen Methoden van Communicatie- en Informatiewetenschappelijk onderzoek. In deze vier

vakken staan de begrippen communicatie, informatie, betekenis, tekens en discourse centraal. Zowel het bestuderen van film en televisie als van tekst en gesprekken komt hierbij aan bod.

In de methodenvakken bestuderen studenten zowel onderzoeken met een empirische onderzoeksopzet als onderzoeken met een kritisch-hermeneutische methodologie. In deze vakken wordt ook aandacht besteed aan de toepassing van de kennis in het eigen onderzoek. In de majorgebonden verplichte cursussen zijn de twee onder standaard 1 genoemde perspectieven dus beide vertegenwoordigd: er is zowel sprake van een taal- en empirisch perspectief op communicatie als van een media- en kritisch hermeneutisch perspectief. Studenten gaven tijdens het bezoek aan dat zij beide aspecten duidelijk herkennen in het programma, waarbij zij het overdragen van informatie als de gemene deler beschouwen. De brede basis die ze hiermee verwerven wordt door de studenten gewaardeerd, de combinatie van taal en media is voor sommigen een belangrijke factor geweest om voor de Utrechtse opleiding te kiezen. Studenten brachten tevens naar voren dat in de inleidende vakken de beide perspectieven in samenhang worden behandeld.

De majorgebonden keuzeruimte bestaat uit vijf vakken (ieder 7,5 EC) en een eindwerkstuk (7,5 EC). Met ingang van studiejaar 2012-2013 kiest een student een traject dat wordt gevormd door een pakket van vier samenhangende vakken. Het ontwerp van deze trajecten is bedoeld om meer sturing te geven in de keuzeruimte van studenten zodat zij goed voorbereid worden op een masteropleiding of op de arbeidsmarkt in de gekozen richting. De trajecten voorzien in een verbeterde samenhang in de keuzevakken van studenten. De opleiding CIW kent vier trajecten: Communicatiekunde, Film- en Televisiewetenschappen, Nieuwe Media & Digitale Cultuur en Interculturele Communicatie. Ieder traject kan worden vervolgd met een daarop aansluitende masteropleiding.

De academische contextcursussen zijn bedoeld als brede academische vorming vanuit een geesteswetenschappelijk perspectief. De majorgebonden academische contextcursussen bestaan uit onderwijs in schrijven en presenteren en uit een vak gericht op het maatschappelijk perspectief op communicatie, media en cultuur. Studenten kiezen daarnaast twee academische contextcursussen uit een aanbod van andere opleidingen. Studenten volgen bijvoorbeeld onderwijs waarin zij een filosofisch, psychologisch, juridisch of organisatiekundig perspectief verwerven als aanvulling op de onderwerpen die in de major aan bod komen. Voor de keuze van deze cursussen is goedkeuring van de examencommissie nodig wanneer de cursussen niet in de lijst staan die is opgenomen in de OER.

In de vrije profileringsruimte kunnen studenten ervoor kiezen om een tweede traject CIW te volgen, maar zij kunnen deze ruimte ook invullen met vakken van andere opleidingen, een stage of een verblijf in het buitenland. Met de profileringsruimte brengen studenten verdieping of verbreding aan in de gekozen major.

In de kritische reflectie zijn per cursus de leerdoelen, de inhoud, de werkvorm en het niveau beschreven. Een overzicht van het programma is opgenomen in bijlage 4.

De commissie heeft de beschrijvingen in de kritische reflectie bestudeerd en een steekproef genomen van cursussen uit ieder studiejaar. Van deze cursussen heeft zij tijdens het bezoek inzage gekregen in al het cursusmateriaal: studiehandleidingen, literatuurlijsten, papers, toetsen met beoordelingsleutels en evaluatieresultaten. Daarnaast had zij toegang tot de digitale leeromgeving Blackboard, waar zij inzage had in het cursusmateriaal van alle cursussen binnen de opleiding.

De commissie is van mening dat het programma van de bacheloropleiding CIW een breed en interessant aanbod heeft. Het programma is in de ogen van de commissie compleet en door de invoering van trajecten is de samenhang van het programma voldoende geborgd. De opzet van de cursussen is goed uitgewerkt in studiehandleidingen. De gebruikte literatuur is volgens de commissie van een degelijk niveau dat naarmate het programma vordert toeneemt in complexiteit. Per cursus zijn de leerdoelen duidelijk geformuleerd. In de kritische reflectie is een overzichtstabel opgenomen waarin van de verplichte programmaonderdelen is weergegeven aan welke eindkwalificaties deze een bijdrage leveren. De commissie constateert dat de leerdoelen van deze programmaonderdelen dekkend zijn voor de eindkwalificaties van de opleiding. Er is een grote verscheidenheid aan leerdoelen waarbij volgens de commissie een goede balans aanwezig is tussen inzicht en toepassingsdoelen. Zo zijn er leerdoelen als 'het verwerven van inzicht in de werking van media en van de vormende rol die media spelen in ons dagelijks leven' of 'het verwerven van methodologische inzichten' en doelen als 'het kritisch kunnen analyseren van de validiteit van wetenschappelijk onderzoek' of 'het analyseren van teksten op begrijpelijkheid'. Deze laatste twee doelen vragen duidelijk om toepassing door de student.

Bachelor eindwerkstuk

Studenten ronden hun bacheloropleiding af met een individueel eindwerkstuk. Hierin voeren zij zelfstandig een onderzoek uit binnen een onderwerp van een van de niveau 3 cursussen die de student heeft gevolgd. Het eindwerkstuk is georganiseerd als een reguliere cursus. Studenten werken aan hun onderzoek in thematisch georganiseerde groepen. De thema's komen voort uit de expertise van de begeleidende docenten. Studenten kunnen hun voorkeur aangeven voor een van deze thema's. Bij over-inschrijving komt het soms voor dat studenten niet bij hun eerste keuze worden ingedeeld. Studenten werken binnen de themagroep individueel aan een eigen onderzoek. Gedurende acht bijeenkomsten worden studenten door de docent begeleid bij de opzet en uitvoering van hun onderzoek. Zij starten met het formuleren van een onderzoeksvoorstel. Dit wordt beoordeeld door de begeleidende docent, de opzet moet voldoende zijn om door te mogen gaan met het eindwerkstuk. Bij een onvoldoende opzet dienen studenten in een volgend blok opnieuw te starten. Gedurende de bijeenkomsten biedt de docent begeleiding en leveren studenten ook feedback op elkaars producten.

De commissie heeft tijdens het bezoek gesproken met docenten over de opzet van deze thematische eindwerkstugroepen. Het blijkt dat in de praktijk bachelorstudenten bij aanvang van hun afstuderen de opgedane methodologische kennis en vaardigheden niet meer voldoende paraat hebben. De vakken waarin deze kennis aan bod komt, zijn geprogrammeerd in het eerste studiejaar. Docenten maken van de eerste paar bijeenkomsten van het afstuderen gebruik om deze kennis weer op te halen en waar nodig aan te vullen.

Beroepsoriëntatie en internationalisering

De bacheloropleiding is in opzet en in doelstelling nauw verweven met masteropleidingen: voorbereiding op een masteropleiding is een van de eindkwalificaties van de bacheloropleiding en de trajecten sluiten ieder aan op een masteropleiding. In de praktijk blijkt een ruime meerderheid van studenten na de bacheloropleiding CIW door te stromen naar een masteropleiding. In de kritische reflectie van de opleiding staat vermeld dat mede als gevolg van ontwikkelingen in de studiefinanciering er een toename verwacht kan worden van studenten die met een bachelordiploma de arbeidsmarkt zullen betreden. De opleiding ziet het als haar verantwoordelijkheid om deze studenten daar voldoende voor toe te rusten. Daarbij wil zij zich blijvend onderscheiden van de hbo opleidingen die studenten voorbereiden op een positie als communicatieprofessional. De academische bachelorstudent

zal meer in staat moeten zijn om te reflecteren op communicatie en communicatie volgens bestaande wetenschappelijke inzichten te analyseren en evalueren, waar een hbo communicatie-kundige vooral de bagage heeft om praktische communicatie-adviezen te formuleren. Deze kritische reflectie van de student komt aan bod in het cursorisch onderwijs binnen de major. Om studenten ook de mogelijkheid te bieden praktijkervaring en praktische vaardigheden te ontwikkelen stimuleert de opleiding haar studenten in toenemende mate om een stage te lopen. In de profileringsruimte kan een student er voor kiezen om voor 15 EC een praktijkstage op te nemen. Tijdens hun gesprek met de commissie gaven bachelorstudenten aan dat er voldoende voorlichting is over de mogelijkheid om een stage te lopen. Wel wordt er in dat kader eigen initiatief van een student verwacht bij het vinden van een geschikte stageplek. Hiervoor kan een student gebruik maken van de stage databank van de opleiding. Gedurende de stage worden studenten begeleid door een stagebegeleider vanuit de stage-instelling en door een docent vanuit de opleiding.

Binnen de profileringsruimte kunnen studenten ook kiezen voor een van de aangeboden practica van ieder 15 EC: Nieuwe Media en Video. In deze practica verwerven studenten praktische vaardigheden en werken zij aan praktijkopdrachten. Deze practica worden volgens de kritische reflectie hoog gewaardeerd door studenten. Het practicum Nieuwe Media zal in de toekomst verplicht worden en dus binnen het reguliere majorprogramma geïntegreerd worden.

Studenten kunnen de profileringsruimte ook gebruiken om gedurende een deel van een studiejaar aan een buitenlandse universiteit te studeren. De opleiding streeft ernaar het aantal studenten dat een periode in het buitenland studeert te verhogen. Momenteel gaan volgens de studieadviseur jaarlijks circa 25 studenten naar het buitenland. De studieadviseur ondersteunt studenten bij het voorbereiden van een dergelijk verblijf. Om dit nog beter te faciliteren is er de wens om een lijst samen te stellen van buitenlandse opleidingen die goed matchen met de Utrechtse CIW opleiding.

De commissie is van mening dat het programma van de bacheloropleiding voldoende ruimte biedt voor profilering van studenten met een buitenlandverblijf of met praktijkervaring. Zij moedigt de opleiding aan om de ambitie om deze onderdelen nadrukkelijker een plek te geven in de opleiding te vertalen in concrete acties om studenten te stimuleren en te ondersteunen bij met name het verblijf in het buitenland.

Masteropleiding CIW

Het masterprogramma Communicatiestudies bestaat uit vier verplichte cursussen van ieder 7,5 EC, een stage (15 EC) en een scriptie (15 EC). Een overzicht van het programma is opgenomen in bijlage 4.

Voorheen konden studenten kiezen uit een aanbod van dertien cursussen. De opleiding heeft hier verandering in aangebracht om meer samenhang te creëren in het door studenten gevolgde programma. Ook beoogt de faculteit met het vaste programma meer gemeenschapsvorming tussen studenten te bewerkstelligen en kosten-effectiever te werken.

Het cursorisch onderwijs start met een oriënterende cursus. Vervolgens doen studenten verdiepende kennis op over methoden om communicatie te onderzoeken, over communicatieproducten en interventies en over de organisatiecontext van communicatie. Deze laatste cursus wordt verzorgd door de Utrechtse School voor Bestuurs- en Organisationswetenschappen.

In de cursussen wordt gebruik gemaakt van verschillende bronnen en werkvormen: werkcolleges, hoorcolleges, training en lezingen. In iedere cursus werken studenten aan een paper. In sommige vakken wordt met name gewerkt met wetenschappelijke artikelen of handboeken, in een andere cursus werkt men met casussen. In het vak 'Management en de dynamiek van communiceren in organisaties' houden studenten interviews met managers. In het eerste blok worden naast het cursorisch onderwijs ook lezingen van experts georganiseerd door de opleiding.

Studenten gaven tijdens de visitatie aan dat het niveau en de inhoud van de masteropleiding goed aansluit op de bacheloropleiding CIW. De vakinhouden en thema's in de masteropleiding zijn voor studenten herkenbaar, de mastercursussen bieden hier een duidelijke verdieping op.

Individueel traject

Tijdens de praktijkstage werken studenten mee in een organisatie. Daarnaast voeren zij binnen de stage een praktijkonderzoek uit dat uitmondt in een advies voor de stage-organisatie. Studenten hebben hier tien weken de tijd voor. Gedurende het stagetraject komen studenten eens per twee weken bijeen in intervisiegroepen van vier tot zes studenten. In deze intervisiebijeenkomsten wisselen zij ervaringen uit en bespreken zij hoe ze met eventuele problemen in de stage om kunnen gaan. De commissie waardeert deze werkwijze waarbij studenten gedurende de stage al expliciet reflecteren op hun leerproces. Ook heeft de student individuele begeleiding van een docent. In overleg met de stagedocent en met de stagebegeleider vanuit de stage-organisatie stelt de student een werkplan op. Het uiteindelijke stageverslag bestaat uit een verslag van de werkzaamheden van de student en uit een onderzoeksverslag. Dit onderzoeksverslag dient op een voor de stage-organisatie functionele wijze het onderzoek te presenteren. Dit is dus een ander verslag dan een regulier verslag van wetenschappelijk onderzoek.

Na de stageperiode voeren studenten een onderzoek uit waarin zij een wetenschappelijk relevante vraag onderzoeken en beantwoorden. Dit onderzoek presenteren zij in scriptievorm. Studenten hebben tijdens het afstudeeronderzoek twee begeleiders. Met de eerste begeleider heeft de student gedurende het scriptietraject acht tot twaalf keer individueel contact. De studenten met wie de commissie tijdens het visitatiebezoek sprak waren zeer tevreden over deze begeleiding. De begeleider is voldoende beschikbaar en helpt met het afbakenen van het onderzoek. Tegelijkertijd ervaren de studenten voldoende ruimte om hun eigen voorkeuren en ideeën bij hun onderzoek in te zetten. De tweede begeleider staat verder van het scriptieproces af. Deze is betrokken bij het goedkeuren van de probleemstelling en bij het beoordelen van de uiteindelijke scriptie.

Toekomstontwikkelingen

Voor het programma Communicatiestudies heeft de opleiding goedkeuring gekregen om het programma met ingang van het collegejaar 2013-2014 te wijzigen in een opleiding van 90 EC. Deze verlenging komt voort uit de wens van het College van Bestuur en het faculteitsbestuur om het geesteswetenschappelijk onderzoek dichter bij de praktijk te brengen. De nieuwe opleiding wil zich met deze aanpassing nog nadrukkelijker profileren. De extra ruimte wordt voor 15 EC gebruikt voor cursussen op het gebied van evaluatie van communicatie-interventies en van de communicatieve vaardigheden van de student zelf. 15 EC is bedoeld voor het verlengen van de praktijkstage, zodat daarin meer ruimte is voor studenten om een advies te formuleren en de implementatie daarvan mee te maken. Met deze aanpassingen is de opleiding dus nadrukkelijk gericht op communicatie-interventies en op de aansluiting met de

beroepspraktijk. Voor de ontwikkeling van dit programma zijn door het College van Bestuur innovatiemiddelen beschikbaar gesteld.

De commissie heeft tijdens het visitatiebezoek met studenten, alumni, docenten en het management gesproken over deze ontwikkeling. Zij zijn veelal positief over de aanpassing: de extra cursussen en verlengde stage zouden ervoor moeten zorgen dat afgestudeerden nog beter voorbereid zijn op de beroepspraktijk en daarmee een beter arbeidsmarktperspectief hebben. Enkele studenten en alumni geven aan dat voor hen de verlengde en daarmee duurdere opleiding minder aantrekkelijk zal zijn. De commissie is van mening dat het bestaande curriculum voldoende compleet is. Zij ziet geen aanleiding om het programma te verbeteren. In het nationale landschap van CIW-masteropleidingen ziet de commissie wel dat een programma met meer nadruk op de voorbereiding op het beroepenveld een onderscheidende meerwaarde kan hebben. Dit blijkt ook uit de mening van alumni over de opleiding. Indien het versterken van de praktijkgerichtheid van de opleiding inderdaad de belangrijkste motivatie is voor de verlenging van het programma, kan de commissie zich voorstellen dat deze profilering nog duidelijker kan zijn wanneer de opleiding als duale master wordt aangeboden.

Masteropleiding Mediastudies

Beide programma's binnen de masteropleiding Mediastudies kennen dezelfde structuur: de opleiding bestaat uit 30 EC cursorisch onderwijs, 15 EC stage en 15 EC scriptie. Het cursorisch onderwijs van het programma New Media & Digital Culture is Engelstalig.

Het programma Film- en Televisiewetenschap kent vier vaste cursussen. Hierin staat de reflectie op productie- en receptieprocessen van media centraal. De cursussen zijn niet alleen gericht op het bijbrengen van de nodige verdiepende kennis. Alle cursussen hebben ook een competentiegericht onderwerp, waaronder documenteren, programmeren, rapporteren en analyseren. Hiermee wil de opleiding nadrukkelijk aansluiten op de beroepspraktijk. Deze relatie met de beroepspraktijk wordt nog verder versterkt door de contacten die de opleiding heeft met verschillende maatschappelijke partners. Ook bezoeken studenten buiten de colleges om producties, spreken zij met makers, programmeurs en andere betrokkenen bij mediaproducties.

In het tweede deel van hun opleiding lopen studenten Film- en Televisiewetenschap een praktijkstage. Het is hierbij de bedoeling dat studenten de verbinding leggen tussen de beroepspraktijk en het actuele wetenschappelijke debat over Film- en Televisiewetenschap.

Het curriculum van het programma New Media & Digital Culture richt zich op de sociaal-culturele, politiek-economische en technologische betekenis en functie van nieuwe media. Dit gebeurt in vijf thema's: Ethiek en politiek, Mediavergelijking en visuele cultuur, Populaire cultuur en games, Identiteit en participatiecultuur en Technologie en communicatie. In het cursorisch onderwijs wordt per cursus aan minimaal twee van deze thema's aandacht besteed. Daarnaast komen in de cursussen de verschillende subdisciplines binnen nieuwe media en digitale cultuur aan bod. Iedere student volgt een vast programma, waarbij studenten die in september instromen één andere cursus volgen dan de studenten die in februari starten met de opleiding. In iedere cursus werken studenten met een wetenschappelijke onderzoeksmethode, zoals participerende observatie, historisch bronnenonderzoek en de kritische leesanalyse. Zij sluiten elke cursus af met een academisch paper.

Hoewel het cursorisch onderwijs uit een vast programma bestaat kunnen studenten zich binnen de cursussen specialiseren. Zij doen dit door in de onderzoeksoopdrachten per cursus een onderwerp te kiezen dat relateert aan de gekozen specialisatie (bijvoorbeeld games).

Individueel traject

Tijdens de praktijkstage dan wel het research internship van de opleiding voeren studenten een zelfstandig onderzoek uit in de beroepspraktijk. Hiervoor schrijven zij bij aanvang van de stage een onderzoeksplan. De stage resulteert in een reflectieverslag waarin de student een kritische analyse op de sector weergeeft. Tijdens de stage begeleidt een tutor vanuit het vaste docententeam van de opleiding de student. Deze heeft circa tien uur individueel contact met de student. De opleiding beschikt over contacten met het praktijkveld waardoor er diverse stageplaatsen vast beschikbaar zijn voor studenten van de opleiding. Studenten en docenten van het programma New Media & Digital Culture organiseren twee maal per jaar een stage-markt, 'Media van Morgen', waar alumni en stage-organisaties zich presenteren. In navolging hiervan zijn binnen Film & Televisiewetenschappen ook plannen gemaakt voor een dergelijk evenement. Binnen New Media & Digital Culture zijn er ook mogelijkheden om de stage in het buitenland te laten plaatsvinden.

De opleiding wordt afgesloten met een scriptie. Studenten kiezen hiervoor in overleg met hun tutor een onderwerp dat zij nader uitwerken in een scriptieconcept. Dit voorstel wordt besproken met de tutor en tweede beoordelaar die de opzet beiden moeten goedkeuren. Studenten New Media & Digital Culture dienen in hun scriptieconcept een leesanalyse van vijf relevante academische artikelen op te nemen. Gedurende het scriptietraject hebben studenten minimaal zes keer contact met hun begeleider. Tijdens het bezoek heeft de commissie gesproken met een aantal scriptiebegeleiders. Zij lichtten toe dat in het verleden sommige studenten erg lang deden over het schrijven van hun scriptie. Deze langstudeerders leverden ook lang niet altijd hoge kwaliteit scripties. Het zelfstandig uitvoeren van een onderzoek blijkt voor een deel van de studenten een struikelblok. Voor deze groep is een zogenaamd 'bezemklasje' ingericht waarbij een docent de studenten intensiever begeleidt bij het formuleren van de probleemstelling en het maken van een onderzoeksplan. De commissie waardeert deze inspanning van docenten en veronderstelt dat dit de zwakkere studenten goed kan ondersteunen bij het bereiken van een voldoende eindniveau. Zij merkt op dat de noodzaak voor deze werkwijze wellicht aanleiding kan zijn om eerder in het programma extra aandacht te besteden aan deze vaardigheden.

Studenten gaven aan zeer tevreden te zijn over de begeleiding die zij krijgen tijdens het scriptietraject. Er is voldoende keuze aan onderzoeksthema's van docenten waarop aangesloten kan worden en docenten begeleiden goed bij het afbakenen van het onderzoek.

Wetenschappelijke vorming

Het academisch karakter van de opleidingen krijgt op een aantal plekken gestalte. In de bacheloropleiding volgen studenten in hun eerste jaar twee vakken methodologie. Hierin worden zowel de empirische als de kritisch-hermeneutische methodieken voor onderzoek naar communicatie gedoceerd. Studenten maken kennis met verschillende kwantitatieve en kwalitatieve onderzoeksmethoden en dienen deze ook zelf toe te passen. Het verwerven van kennis van statistiek en het gebruik van SPSS is onderdeel van deze cursussen. Studenten geven aan dat zij het nut van deze onderdelen inzien en de hier opgedane kennis over onderzoek nodig hebben om in de andere cursussen wetenschappelijke artikelen beter te kunnen interpreteren. Zij merken echter op dat de wijze waarop kwantitatieve methoden worden onderwezen vooral gericht zijn op toepassing. Zij hebben de indruk dat hierdoor het inzicht en begrip van deze methoden minder aandacht krijgen. Bij de eerder genoemde

bachelor eindwerkstukken blijkt dat studenten deze kennis weer moeten opfrissen om de toepassing in het eindwerkstuk mogelijk te maken. De commissie concludeert mede op basis van het lezen van een selectie van eindwerkstukken (zie standaard 3) dat het onderwijs in onderzoeksmethoden niet voor alle studenten toereikend is om tot een daadwerkelijk begrip van de relatie tussen een onderzoeksvraag, een onderzoeksmethode en de te trekken conclusies te leiden. Zij veronderstelt dat dit mogelijk wordt veroorzaakt doordat de opleiding aandacht besteedt aan meerdere onderzoeksperspectieven. Specialisering in een van de perspectieven vindt in het cursorisch onderwijs niet plaats, waardoor in ieder geval de zwakkere studenten moeite hebben om een van beide onderzoeksperspectieven zelf correct te hanteren in hun eindwerkstuk.

De academische vorming vindt in de bacheloropleiding ook plaats in de academische contextcursussen. Studenten geven aan dat zij in de cursus 'Schrijven en presenteren' leren hoe zij een wetenschappelijke publicatie dienen te structureren. Zij geven in deze cursus een presentatie over een wetenschappelijke publicatie en voeren in tweetallen een kritische analyse uit waarover zij individueel verslag uitbrengen. In alle cursussen werken studenten met wetenschappelijke literatuur. In het bachelor eindwerkstuk maken studenten in de themagroepen kennis met het onderzoek van de aan de opleiding verbonden docenten. De commissie constateert dat in de volle breedte aandacht is voor de wetenschappelijke vorming van bachelorstudenten.

In de masteropleidingen is wetenschappelijke literatuur onderdeel van het cursorisch onderwijs. In de cursussen komen ook het eigen onderzoek en publicaties van docenten aan bod. Studenten sluiten iedere cursus af met een wetenschappelijk paper. In de masteropleiding CIW is een vaste cursus onderzoeksmethoden opgenomen. In de individuele trajecten voeren studenten zowel een praktijkonderzoek uit, als een wetenschappelijk onderzoek begeleid door een lid van de wetenschappelijke staf. De commissie is van mening dat beide masteropleidingen evident een wetenschappelijk karakter hebben en academische vorming in veel facetten van de opleidingen een plek heeft.

Studeerbaarheid en begeleiding

In de kritische reflectie staat vermeld dat de visitatiecommissie in 2007 constateerde dat studenten minder tijd besteden aan hun studie dan de norm van 40 uren per week. De opleiding heeft een aantal maatregelen genomen om de feitelijke studielast meer in evenwicht te brengen met de daarvoor geldende norm. De huidige opleidingen kennen tijdens het cursorisch onderwijs twaalf contacturen per week, in de masteropleiding CIW zijn dit er minimaal acht.

Om studenten te ondersteunen bij actief studiegedrag zijn opdrachten duidelijker geformuleerd en krijgen zij leesvragen bij de te bestuderen literatuur: in cursushandleidingen is beschreven hoe studenten hun zelfstudietijd dienen in te vullen. De commissie heeft diverse studiematerialen bestudeerd en is van mening dat deze inderdaad heldere instructies en doelstellingen beschrijven.

In de bacheloropleiding is een tutoraatsysteem ingevoerd. In het eerste jaar worden studenten begeleid door een docent-tutor. Deze geeft in het eerste semester een blok les aan de studenten, waarbij tijdens een aantal bijeenkomsten het tutoraat centraal staat. In het tutoraat is nadrukkelijk aandacht voor studievaardigheden. Daarnaast spreekt de tutor ook individueel met iedere student. Vanaf het tweede jaar is deze begeleiding van meer passief georganiseerd: studenten kunnen zelf het initiatief nemen om een afspraak te maken met de tutor die verantwoordelijk is voor hun studiejaar. Tijdens de masteropleidingen krijgen studenten ook

een docenttutor toegewezen waar zij met vragen of studieproblemen bij terecht kunnen. Bij de masteropleiding CIW is dit systeem wat aangepast: hier is de tutor rol meer teruggelegd bij de afzonderlijke docenten. Per cursus bespreekt deze docent met de mastercoördinator de resultaten van alle studenten. Bij studieproblemen of vragen kunnen studenten ook terecht bij de studieadviseur. Studenten gaven tijdens het visitatiebezoek aan tevreden te zijn met de door de tutoren en studieadviseurs geboden begeleiding.

Ten slotte is er vanaf het collegejaar 2012-2013 een matchingsprocedure opgestart. Dit houdt in dat iedere student na inschrijving in een vragenlijst de motivatie voor de opleiding dient toe te lichten en tijdens een studiestartbijeenkomst in twee middagen kennis maakt met de inhoud, het niveau en de eisen die de opleiding stelt. De universiteit hoopt met deze procedure meer gemotiveerde studenten te trekken die een realistische verwachting hebben van de eisen die aan hen worden gesteld. De ervaringen in het eerste blok van het collegejaar 2012-2013 lijken positief: de uitval in dit blok blijkt lager dan voorgaande jaren.

In de gesprekken die de commissie voerde met studenten van de verschillende opleidingen gaven zij aan dat zij de studie als intensief maar studeerbaar beschouwen. De lage studielast wordt maar beperkt herkend: zij geven aan dat het mogelijk is om zessen te halen met minder studietijd dan de norm, maar dat voor een hoger cijfer wel meer gestudeerd dient te worden. Met name de masterstudenten geven aan zeker fulltime bezig te zijn met hun studie. In de gesprekken worden geen specifieke struikelblokken in de programma's genoemd. Wel gebeurt het in de praktijk vaak dat studenten langer stage lopen dan de voorgeschreven tien weken, waardoor zij studievertraging oplopen. Studenten geven aan hier bewust voor te kiezen: zij halen zo meer uit de stage of komen terecht op een door hen gewenste stageplek die niet voor tien weken beschikbaar is.

De commissie concludeert dat de opleidingen goed studeerbaar zijn. Het aantal contacturen is volgens de commissie voldoende. Zij ziet geen knelpunten in het programma en heeft de indruk dat de opleidingen studenten voldoende aanzetten tot actief studiegedrag. Hoewel het mogelijk blijkt te zijn om met minder uren dan de norm de studie te doorlopen, is de commissie van mening dat de norm-uren niet gericht moeten zijn op het behalen van een minimaal studieresultaat. De studielast bij goede resultaten lijkt in verhouding met de voorgeschreven studielast.

Staf

Uit de kritische reflectie en uit de gesprekken met management en docenten blijkt duidelijk dat de kwantiteit van de bij de opleidingen betrokken staf een punt van zorg is. De commissie deelt deze zorg. Niet alleen is de staf – studentratio hoog (1 : 38,9 voor de *School* Nederlands en 1 : 46,3 bij de *School* Media en Cultuurwetenschappen), ook blijkt dat docenten buiten hun reguliere aanstelling om veel werkzaamheden verrichten, zoals het optreden als tweede beoordelaar bij eindwerkstukken. Om de hierdoor ontstane werkdruk te verminderen heeft op facultair niveau reeds een reductie van het aantal aangeboden cursussen plaatsgevonden. Door cursussen alleen aan te bieden voor een significant aantal studenten zijn er diverse cursussen geschrapt. Het opleidingsmanagement heeft toegelicht dat er tevens een nieuw facultair bekostigingssysteem in werking zal treden waarbij de verwachting is dat met de hoge studentenaantallen van de CIW en Mediastudies opleidingen dit systeem een gunstig effect zal hebben op de beschikbare staf voor de opleidingen.

In de kritische reflecties zijn overzichten opgenomen van de voor de opleidingen ingezette vaste staf en de kwalificaties waarover zij beschikken. Hieruit blijkt dat de overgrote meerderheid van de docenten over een BKO beschikt. Een deel van de docenten hebben ook

een SKO. De commissie heeft uit de gesprekken met studenten en alumni van alle drie de opleidingen opgemaakt dat zij tevreden zijn over de kwaliteit van de docenten. Zij geven aan veel enthousiasme voor het vak waar te nemen bij de vaste staf. Docenten zijn volgens studenten zeer benaderbaar. Zeker gezien de eerder genoemde personele krapte en werkdruk is dit volgens de commissie zeer lovenswaardig. De commissie vraagt aandacht voor het borgen van de kwaliteit van studentassistenten die worden ingezet voor het begeleiden van werkgroepen. Zij heeft tijdens de visitatie een signaal opgevangen dat de kwaliteit van de studentassistenten wisselend is. Omdat het werkgroeponderwijs essentieel is voor het leren toepassen van kennis, zouden naar het oordeel van de commissie studentassistenten getraind moeten worden in het begeleiden van werkgroepen.

Een ander aandachtspunt volgens de commissie is de bemensing van de bacheloropleiding vanuit twee Schools. Ondanks dat de commissie tijdens het visitatiebezoek heeft gemerkt dat er in een deel van het onderwijs goed wordt samengewerkt tussen deze twee 'bloedgroepen', heeft de commissie de indruk dat er nog maar beperkt sprake is van een gezamenlijke CIW identiteit en aansturing. Het is volgens de commissie van groot belang dat de inhoudelijke verantwoordelijkheid voor de CIW in handen is van iemand die kennis en affiniteit heeft met het vakgebied en daarmee vanuit een visie op het vakgebied de staf en de opleidingen aanstuurt. De commissie concludeert uit de gesprekken dat de inhoudelijke verantwoordelijkheid voor de opleidingen nu niet goed belegd is. In de kritische reflectie en in het gesprek met het facultair management is aangegeven dat er in ieder geval een hoogleraar communicatiewetenschappen aangetrokken zal worden. Deze zal inhoudelijk verantwoordelijk worden voor de CIW opleidingen. Het profiel van deze hoogleraar zal bepaald worden door een facultaire commissie. In de ogen van de commissie is dit een hoogst noodzakelijke ontwikkeling. Zij spreekt haar verbazing uit over het verschil in beleving over deze toekomstige ontwikkeling tussen het facultair management en de stafleden: niet alle gesprekspartners leken op de hoogte te zijn van de werkwijze en het tijdsplan van deze ontwikkeling.

Opleidings specifieke kwaliteitszorg

Op facultair niveau is er een gids interne kwaliteitszorg opgesteld. De bacheloropleiding CIW en de masteropleiding Mediastudies hebben een eigen opleidingscommissie, de masteropleiding CIW valt onder de opleidingscommissie domein Nederlands. De commissie heeft tijdens het visitatiebezoek gesproken met vertegenwoordigers van deze commissies en tevens verslagen van hun vergaderingen bestudeerd. Alle cursussen worden op faculteitsniveau jaarlijks digitaal geëvalueerd met een vaste set vragen. De resultaten hiervan worden besproken in de opleidingscommissies. Indien daar aanleiding toe is, adviseert een opleidingscommissie de opleidingsdirecteur over aanpassing van cursussen en deze spreekt hierover met de betreffende docent. De opleidingscommissies krijgen vervolgens terugkoppeling over verbeterplannen voor deze cursussen. Tijdens het gesprek met de commissie werden een aantal voorbeelden gegeven van onderwijsontwikkelingen waar zij actief betrokken zijn (geweest): de totstandkoming van de trajecten en de inrichting van een 90 EC CIW masteropleiding. Indien nodig vindt er over dergelijke kwesties ook overleg plaats tussen de verschillende opleidingscommissies. Dit overleg is niet structureel van aard.

Naast de cursusevaluaties worden er ook curriculumevaluaties gehouden door middel van digitale enquêtes onder recent afgestudeerden van de drie opleidingen. De resultaten hiervan zijn over het algemeen positief. Daar waar de enquêtes wijzen op verbeterpunten zijn acties ondernomen. Voorbeelden hiervan zijn de intensivering van het tutoraat in de bacheloropleiding om de begeleiding van de individuele student te verbeteren en de opzet van een reflectiehandleiding voor de stages in de masteropleiding CIW.

De commissie heeft een positieve indruk gekregen van de werkwijze van de opleidingscommissies. Uit het gesprek en de bestudeerde notulen blijkt een actieve betrokkenheid bij de kwaliteit van het onderwijs. Zij heeft tevens geconstateerd dat cursussen door studenten in de evaluaties veelal een hoge waardering krijgen. Ook bij docenten heeft de commissie een kwaliteitsbewustzijn en gedrevenheid voor het onderwijsaanbod waargenomen.

Overwegingen

De commissie concludeert dat het programma van de bacheloropleiding CIW een breed en compleet perspectief op het vakgebied geeft. Het curriculum vertoont voldoende samenhang, in de eerste plaats door het inleidende eerste jaar en in de tweede plaats door de trajecten die studenten kunnen kiezen binnen hun majorruimte. De commissie waardeert de invoering van deze trajecten als middel om iedere student een voldoende samenhangend en diepgaand programma te laten volgen. Studenten zijn daarmee beter voorbereid op de doorstroom naar een masteropleiding of naar de arbeidsmarkt. De vaste curriculumonderdelen bieden volgens de commissie voldoende waarborgen voor het realiseren van de eindkwalificaties van de opleiding. De cursussen kennen goede en concrete leerdoelen waarin een goede balans is tussen kennis en toepassing. Voor de cursussen zijn duidelijke studiehandleidingen beschikbaar en de commissie heeft vastgesteld dat er in het onderwijs gebruik wordt gemaakt van degelijke vakliteratuur.

Academische vorming is in de volle breedte onderdeel van het programma, waarbij aandacht is voor onderzoeksvaardigheden en algemene academische vorming in de contextvakken. Voor het onderwijs in onderzoeksvaardigheden geldt dat de commissie constateert dat de twee cursussen die hierin gegeven worden niet toereikend zijn om alle studenten voldoende inzicht in de twee aangeboden onderzoeksperspectieven te bieden. Bij het maken van het bachelor eindwerkstuk blijkt dat het opfrissen van deze kennis nog nodig is. De commissie is positief over de thematisch georganiseerde en begeleide opzet van de eindwerkstukken.

De masteropleiding CIW biedt, zo constateert de commissie, een duidelijk herkenbaar en compleet programma. Studenten doen zowel theoretische kennis als vaardigheden op om als academisch communicatieadviseur in Nederlandstalige organisaties te kunnen functioneren. De commissie is van oordeel dat het huidige programma een goede balans biedt tussen theorie en praktijk en tussen onderzoeks- en adviesvaardigheden. Hiermee worden studenten in staat gesteld om de eindkwalificaties te realiseren. In de individuele trajecten van stage en scriptie is goede begeleiding voor studenten georganiseerd. De commissie waardeert de invoering van intervisiegroepen om de begeleiding tijdens de stageperiode te verbeteren. De commissie heeft kennis genomen van het besluit om het masterprogramma uit te breiden naar een opleiding van 90 EC.

De twee programma's van de masteropleiding Mediastudies kennen een vaste structuur en inhoud. Binnen deze inhouden is er volgens de commissie voldoende ruimte voor studenten om zich te specialiseren en te profileren. De samenstelling van het cursorisch onderwijs in de programma's is volgens de commissie samenhangend en goed toegesneden op de mediapraktijk. De vaste praktijkcomponent en de goede contacten die de opleiding heeft met het beroepenveld bieden voor studenten een goede voorbereiding op de arbeidsmarkt, tegelijkertijd heeft de opleiding een duidelijk academisch karakter. De commissie heeft na bestudering van het studiemateriaal geconstateerd dat studenten in alle onderdelen van het programma op academische wijze reflecteren op het onderwerp van studie. Het programma stelt hen volgens de commissie goed in staat om de voor de opleiding geformuleerde eindkwalificaties te behalen.

Voor alle opleidingen geldt dat studenten volgens de commissie in voldoende mate begeleid worden. Studenten hebben een tutor die afhankelijk van de opleidingsfase een meer of minder actieve rol speelt. Bij studieproblemen kunnen studenten tevens terecht bij de studieadviseur. De commissie constateert dat de opleidingen verzorgd worden door gedreven en bekwame docenten. De belasting en aansturing van de staf vraagt echter wel de nodige aandacht. De staf studentratio is volgens de commissie hoog. Daarbij hebben de CIW opleidingen geen eigen staf. De opleidingen worden verzorgd vanuit verschillende Schools, waarbij de School Nederlands penvoerder en eindverantwoordelijk is voor de opleidingen. De commissie is van mening dat de opleidingen en de staf gebaat zijn bij een aansturing door een één vakinhoudelijk betrokken verantwoordelijke die vanuit een eigen visie de opleidingsprofielen en kwaliteit bewaakt. In dit licht vindt de commissie de voorgenomen aanstelling van een nieuwe hoogleraar CIW een positieve ontwikkeling. De commissie waardeert de actieve en betrokken rol die de opleidingscommissies in de kwaliteitsbewaking spelen.

Conclusie

Bacheloropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen: de commissie beoordeelt Standaard 2 als voldoende.

Masteropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen: de commissie beoordeelt Standaard 2 als voldoende.

Masteropleiding Mediastudies: de commissie beoordeelt Standaard 2 als voldoende.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting:

Het gerealiseerde niveau blijkt uit de tussentijdse en afsluitende toetsen, de afstudeerwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren. De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk.

Bevindingen

Toetsing

De commissie heeft tijdens het visitatiebezoek het toetsbeleid, de procedures rondom toetsing en de toegepaste toetsvormen bestudeerd. Zij heeft hiertoe verschillende toetsmaterialen van de opleidingen ingezien, waaronder gemaakte toetsen, antwoordsleutels, beoordelingsformulieren en proeftentamens. Op basis hiervan concludeert zij dat de toetsvragen helder zijn geformuleerd, de toetsen transparant zijn en aansluiten bij de leerdoelen van de cursussen.

Bacheloropleiding

Alle onderdelen van de opleiding worden op meerdere momenten getoetst. Hiermee worden studenten gestimuleerd regelmatig te studeren. Ook beoogt de opleiding met deeltoetsen studenten al gedurende een cursus inzicht te geven in de mate waarin de cursusinhoud beheerst wordt. De opleiding hanteert hiervoor verschillende vormen: schriftelijke tentamens, opdrachten, presentaties, beeldanalyses en onderzoeksverslagen. De meeste cursussen kennen schriftelijke toetsvormen. Zo wordt het vak 'Instrueren en Overtuigen' getoetst door middel van een functionele analyse van een tekst, een revisie van een tekst, een beoordeling van het resultaat van de gereviseerde tekst en een schriftelijk tentamen. Het vak 'Methoden van CIW Onderzoek I' wordt getoetst door middel van een deeltoets over onderzoeksmethoden, een

deeltoets voor statistiekvaardigheden en een onderzoeksverslag waarin beide onderdelen worden toegepast.

Voor een deel van de werkstukken die studenten maken geldt dat het om groepswerk gaat. In de kritische reflectie staat vermeld dat de keuze voor groepsopdrachten deels vanuit didactisch oogpunt wordt gemaakt, maar vooral ook om de docentenbelasting te verminderen. Voor iedere cursus geldt dat minimaal 50% van het cijfer wordt bepaald door individuele toetsen. Sommige studenten geven in de gesprekken met de commissie aan dat zij het vele groepswerk een negatief punt van de opleiding vinden. Het resultaat hiervan is immers mede afhankelijk van de inzet van de andere studenten. Ook zijn voor sommige opdrachten de groepen dermate groot dat het volgens studenten zeer lastig samenwerken is. Tegelijkertijd geven de studenten aan dat docenten actief vragen naar de inzet van de verschillende groepsleden, om meeliftgedrag te signaleren en waar nodig hierop in te grijpen. De commissie heeft in een selectie van gemaakte toetsen waargenomen dat de individuele bijdrage van studenten aan groepswerk duidelijk vastgelegd zijn. Ook experimenteert de opleiding momenteel in een aantal vakken met peer review op groepswerk. Studenten zijn hier zelf minder enthousiast over. De commissie concludeert dat de inzet van groepswerk als toetsing de nodige aandacht blijft vragen, maar oordeelt dat de combinatie tussen groepswerk en individuele toetsing voldoende gebalanceerd is.

Voor de bachelor eindwerkstukken geldt dat ieder werkstuk door twee beoordelaars met een cijfer wordt gewaardeerd. Deze beoordelaars doen dit onafhankelijk van elkaar met behulp van een vast beoordelingsformulier. De commissie onderschrijft de invoering van een tweede beoordelaar voor het eindwerkstuk. Momenteel wordt door de docenten van de School Media- en Cultuurwetenschappen een ander formulier gehanteerd dan door de docenten van de School Nederlands. De opleiding is voornemens dit formulier te uniformeren. De commissie heeft de beoordelingsformulieren tijdens het bezoek bestudeerd. Zij is van mening dat een dergelijk formulier een belangrijke bijdrage levert aan de objectivering van de oordelen en aan de transparantie hiervan voor studenten, docenten en examencommissie. De hoeveelheid beoordelingscriteria maakt het echter mogelijk voor studenten om een voldoende te halen voor het eindwerkstuk terwijl er in de ogen van de commissie op cruciale onderdelen een te laag niveau wordt gedemonstreerd. De commissie beveelt aan om in het kader van onderstaande bevindingen in de eindwerkstukken het beoordelingsformulier te heroverwegen, zodanig dat het uiteindelijke oordeel een juiste weergave is van het gerealiseerde eindniveau.

Masteropleiding CIW

Ook de masteropleiding CIW hanteert meerdere toetsmomenten en vormen per cursus. Er wordt in het cursorisch onderwijs getoetst met een mix van tentamens, papers en onderzoeksverslagen. De cursus 'Taalgebruik en organisaties' wordt bijvoorbeeld getoetst door middel van een paper en twee schriftelijke tentamens. Ook de actieve bijdrage van studenten aan de (verplichte) werkcolleges wordt meegewogen in de beoordeling. In de cursus 'Communicatie Onderzoeken' maken studenten vier opdrachten waarin de toepassing van verschillende onderzoeksmethoden en de kritische reflectie daarop worden beoordeeld.

Voor de stage geldt dat studenten getoetst worden op basis van hun functioneren in de organisatie en van het stagerapport. Het functioneren wordt beoordeeld aan de hand van een formulier dat door de opleiding is opgesteld. Het stagerapport bevat een verslag en reflectie op de verrichte werkzaamheden en de geleverde producten door de student. Ook is in het rapport het onderzoeksverslag opgenomen met daarin de door de student geformuleerde adviezen voor de stage-organisatie. De eindbeoordeling wordt vastgesteld in een gesprek tussen de begeleidende docent en de stagebegeleider van de stage-organisatie. Deze laatste

heeft een doorslaggevende stem in het oordeel van het functioneren van de student, het docentoordeel weegt zwaarder in de beoordeling van het stagerapport.

De masterscripties worden beoordeeld door twee beoordelaars. De tweede beoordelaar beoordeelt het onderzoeksplan en de uiteindelijke scriptie. Deze is verder niet betrokken bij de begeleiding van het onderzoek. Bij het eindcijfer doet de tweede beoordelaar als eerste een cijfervoorstel. Wanneer dit sterk afwijkt (meer dan één punt) van het door de eerste beoordelaar beredeneerde cijfer wordt er een derde beoordelaar ingeschakeld. De opleiding is recent gestart met het gebruik van een door de examencommissie voorgesteld beoordelingsformulier. De commissie vindt dit een goede verbetering van de toetskwaliteit, maar is van oordeel dat de implementatie van deze formulieren pas laat heeft plaatsgevonden.

Masteropleiding Mediastudies

De cursussen van de opleiding Mediastudies worden met gemiddeld drie toetsmomenten getoetst. Studenten ronden iedere cursus af met een individueel academisch paper. Dit onderdeel bepaalt voor minimaal 60% het eindcijfer. Gedurende de cursus houden studenten mondelinge presentaties en maken zij tussentijdse schriftelijke opdrachten. Deze zijn zeer divers van aard, naar gelang de leerdoelen en inhoud van de cursus: van verslagen van een cultureel evenement, tot subsidieaanvragen of het ontwerp van een applicatie. Voor de cursus 'Programma en redactie' maken studenten een analyse en kritische reflectie op verschillende vormen van programmering en stellen zij een academische betogende reflectie op. De cursus 'New Media Archaeology' wordt getoetst met een presentatie in subgroepen, wekelijkse schriftelijke opdrachten en een eindpaper. Voor alle eindwerkstukken geldt dat deze beoordeeld worden op inhoud, structuur, academische vaardigheden en stijl en vorm. In de kritische reflectie staat vermeld dat docenten van de opleiding regelmatig de toetsvormen en resultaten in hun overleg bespreken.

De stages worden beoordeeld door de begeleidende docent. Deze docent brengt tijdens de stage een bezoek aan de stage-instelling. De begeleider vanuit de stage-instelling levert voor de eindbeoordeling een standaard formulier aan waarin deze het functioneren van de student in de stage-organisatie beoordeelt. Op basis van dit formulier en van het stageverslag dat de student heeft opgesteld, bepaalt de docent het eindcijfer. In het stageverslag beschrijft de student zowel de stage-werkzaamheden als het onderzoek dat binnen de organisatie verricht is. Dit verslag beoordeelt de docent op de criteria voor de cursuswerkstukken en op de maatschappelijke relevantie van de verrichte werkzaamheden.

Studenten stellen aan het begin van hun scriptietraject een scriptieconcept op dat beoordeeld wordt door twee beoordelaars. Wanneer dit wordt goedgekeurd vullen de student en de begeleider gezamenlijk een thesisprotocol in waarin de begeleiding, de titel en de planning van de thesis worden vastgelegd. De uiteindelijke thesisbeoordeling wordt met behulp van een beoordelingsformulier door de eerste en de tweede beoordelaar vastgelegd. Hiervoor gelden wederom de criteria zoals bij de eindwerkstukken van de cursussen zijn benoemd.

Alle opleidingen

De commissie heeft tijdens het bezoek een aantal toetsen per opleiding bestudeerd. Ook heeft zij de oordelen van studenten over de toetsing in cursusevaluaties gelezen. Zij stelt vast dat de kwaliteit van de toetsen goed is. De toetsen sluiten aan op de inhoud en het niveau van de cursusinhoud. In alle opleidingen worden zowel kennis als toepassing, het hanteren van wetenschappelijk instrumentarium en reflectie getoetst. De commissie heeft van deze toetsen een selectie van gemaakte toetsen bekeken en constateert dat studenten hierin een goed niveau van inzicht tonen. Voor alle cursussen geldt dat de wijze en weging van de toetsing

vooraf inzichtelijk is voor studenten door middel van de digitale cursuscatalogus. Wel constateerde de commissie dat in enkele gevallen de ijkning van een toets achteraf is aangepast.

Toetssysteem en examencommissie

De bacheloropleiding CIW heeft een eigen examencommissie. Voor de academische masteropleidingen, waaronder CIW en Mediastudies is één gezamenlijke examencommissie. Elke opleiding heeft de examenreglementen vastgelegd in een eigen OER. Om de wettelijke verantwoordelijkheden goed uit te kunnen voeren zijn er op facultair niveau maatregelen genomen. Door de examencommissies is begin 2012 een document 'Ijkpunten proces en kwaliteit van toetsing' opgesteld. Iedere examencommissie vertaalt deze ijkpunten naar een eigen toetsbeleid met per jaar een speerpunt waar de examencommissie zich specifiek op richt. Voor de bacheloropleiding was dit plagiaat en bacheloreindwerkstuk, bij de masteropleidingen de scripties. Daarnaast is er op facultair niveau een training verzorgd voor examencommissies. Zij komen nu twee maal per jaar bijeen om met elkaar de invulling van de taken te bespreken. Voor docenten is een online trainingsmodule Toetsing ontwikkeld die een vast onderdeel van de BKO-opleiding is. Het facultaire examenbureau ondersteunt de examencommissies met de registratie en analyse van toetsgegevens. In het studiejaar 2011-2012 is een facultaire toetscommissie ingesteld die steekproefsgewijs de kwaliteit van toetsen zal beoordelen. In het gesprek met de commissie geeft de facultaire examencommissie aan haar taken zeer serieus te nemen, maar dat de gewenste taakuitvoering nog extra tijd en middelen vraagt. De ingestelde toetscommissie moet haar functie nog gaan uitvoeren en opleidingen moeten door middel van toetsmatrijzen de toetskwaliteit ook zelf gaan bewaken. Tevens is het volgens de examencommissies nodig dat de informatievoorziening naar examencommissies verbeterd wordt, zodat zij bijvoorbeeld op basis van cijferlijsten gerichte analyses en acties kunnen uitvoeren.

Voor CIW heeft de examencommissie van de bacheloropleiding een eigen meerjarenplan opgesteld. Hierin zijn de eerder genoemde speerpunten opgenomen, evenals toetsnormen en herkansingsbeleid. Zoals eerder vermeld dienen cursussen minimaal twee toetsmomenten te hebben en dient minimaal 50% van het eindcijfer te worden bepaald door individuele toetsen. Het herkansingsbeleid is vastgelegd in de OER. Het beleid bestaat er uit dat studenten een één maal kunnen herkansen wanneer zij minimaal 40 van de 100 punten voor de cursus hebben gehaald. Ook dienen zij te voldoen aan de zogenaamde 'inspanningsverplichting', dat wil zeggen aanwezig zijn bij en actief deelnemen aan de werkcolleges. De herkansing vindt plaats in hetzelfde blok, waardoor studenten direct weten of zij de cursus gehaald hebben. Wanneer een student na eventuele herkansing nog steeds geen voldoende resultaat voor een cursus heeft gehaald, dient hij de cursus in het volgende jaar opnieuw te volgen.

De commissie constateert dat er met betrekking tot het toetsbeleid al diverse, gecoördineerde acties in gang zijn gezet waarmee de kwaliteit van toetsing wordt bewaakt, zoals het beleidsdocument 'Ijkpunten proces en kwaliteit van toetsing', meerjarenplannen van examencommissies, de training van examencommissies en docenten en het hanteren van twee beoordelaars bij scripties. De commissie moedigt de examencommissies en opleidingen aan deze activiteiten voort te zetten. Met name het functioneren van de toetscommissie, de informatievoorziening aan de examencommissies en de uniforme beoordeling van scripties verdienen aandacht. De commissie beveelt aanvullend aan om steekproeven te houden van scripties, waarmee de examencommissie het eindniveau van de opleidingen nog beter bewaakt kan worden.

Gerealiseerd eindniveau

Bacheloropleiding

Om het gerealiseerd eindniveau van de bachelorstudenten te beoordelen heeft de commissie 15 bachelor eindwerkstukken bestudeerd uit de studiejaren 2010-2011 en 2011-2012. De commissie heeft vastgesteld dat vijf eindwerkstukken niet voldoen aan de door de opleiding gestelde eisen. Deze eindwerkstukken zijn door de opleiding beoordeeld met twee maal een 6, een maal een 6,5 en twee maal een 7, maar waren naar het oordeel van de commissie van onvoldoende niveau. De tekortkomingen in de eindwerkstukken waren veelal gelegen in de methodologische opbouw van de werkstukken: de commissie heeft de indruk dat deze studenten niet goed begrijpen hoe zij hun onderwerp kunnen vertalen naar variabelen, welke onderzoeksmethode hierbij past, hoe zij deze goed kunnen toepassen en welke conclusies getrokken kunnen worden. Ook de bronnen waren volgens de commissie in niet alle gevallen van voldoende academische kwaliteit. De commissie heeft aanvullend extra eindwerkstukken gelezen, waaronder met name recente eindwerkstukken. Ook in deze selectie trof de commissie twee eindwerkstukken aan die naar haar oordeel onvoldoende niveau hebben om als bachelorstudent af te kunnen studeren.

De commissie trof echter in de selectie ook eindwerkstukken aan die van ruim voldoende tot goed niveau zijn. Zij heeft de indruk dat er binnen de opleiding voor de zwakkere studenten extra inzet nodig is om hen op het in de eindkwalificaties geformuleerde niveau te krijgen. De eerstejaarsvakken op het gebied van onderzoeksmethoden zijn voor hen te beperkt of beklijven te weinig om in het eindstadium van de opleiding een zelfstandig onderzoek te kunnen verrichten. Daarbij maakt het aanbieden van twee onderzoeks-perspectieven, empirisch en kritisch-hermeneutisch, het voor deze studenten nog moeilijker om op beide perspectieven een voldoende niveau te bereiken en te behouden gedurende de opleiding. Zoals eerder vermeld merkt de commissie op dat met het huidige beoordelings-formulier door de veelheid aan criteria studenten een magere voldoende kunnen halen terwijl zij eigenlijk fundamentele inzichten in onderzoeksmethoden missen.

Masteropleiding CIW

De commissie heeft voorafgaand aan het visitatiebezoek 15 scripties beoordeeld uit de studiejaren 2010-2011 en 2011-2012. De commissie is van mening dat al deze scripties voldoen aan het eindniveau dat van masterstudenten mag worden verwacht. Zij concludeert dat deze studenten bij hun afstuderen de door de opleiding beoogde eindkwalificaties hebben gerealiseerd.

Uit een alumni-enquête die in 2010 is gehouden onder ruim 100 alumni blijkt dat 95% van de afgestudeerden een betaalde baan vindt. Ongeveer de helft van hun werkzaamheden zijn gericht op communicatieproducten. Het werk dat de alumni verrichten is niet altijd op academisch niveau: voor twee derde van de functies volstaat een vooropleiding op hbo-niveau.

Masteropleiding Mediastudies

Van de masteropleiding Mediastudies zijn door de commissie voorafgaand aan het bezoek vijftien scripties gelezen, verdeeld over de twee programma's van de opleiding. In deze selectie trof de commissie twee scripties aan die niet voldoen aan het beoogd eindniveau van masterstudenten. Een van de scripties is geschreven op basis van zeer beperkte bronnen en de schrijver reflecteert niet op de waarde van deze bronnen. De kwantitatieve analyses zijn zeer beperkt en passen niet goed bij het onderzoeksobject. Op basis van de resultaten worden vervolgens te vergaande conclusies getrokken. De andere scriptie maakt ook schaars gebruik

van literatuur, terwijl er volgens de commissie voor dit onderwerp voldoende bronnen beschikbaar zijn. De gekozen methode past ook hier niet goed bij het onderwerp en deze wordt niet goed toegepast.

In een aanvullende steekproef van twaalf scripties heeft de commissie nog drie scripties aangetroffen waarvan het niveau te beperkt was om op basis hiervan als masterstudent te kunnen afstuderen. Ook hier trof de commissie scripties aan waarbij er sprake is van een magere literatuurstudie en van een slecht uitgevoerde onderzoeksrapport: studenten wekken de indruk niet goed te begrijpen wat bijvoorbeeld discoursanalyse is en hoe zij deze juist moeten uitvoeren. De commissie merkt op dat in andere academische papers van cursussen studenten wel een degelijk niveau tonen in de academische opbouw en analyse.

Uit resultaten van de alumni-enquêtes in 2009 blijkt dat afgestudeerden van de opleiding Mediastudies snel een betaalde baan vinden: bij Film- en televisiewetenschap duurt dit gemiddeld 1,3 maanden, bij New Media & Digital Culture (waarvan slechts 10 respondenten deelnamen aan de enquête) was dit gemiddelde 2,1 maanden. Geen van de respondenten geeft aan ontevreden te zijn over hun huidige baan. Bij New Media & Digital Culture houdt de opleiding via LinkedIn bij waar alumni terecht komen, uit een overzicht van de contacten blijkt dat veel alumni in het voor de opleiding relevante beroepenveld terechtkomen.

Overwegingen

De commissie concludeert dat er binnen alle drie de opleidingen een gebalanceerde mix van toetsen wordt gehanteerd die aansluit bij de leerdoelen van de betreffende programma onderdelen. De door de commissie bestudeerde toetsen en de gemaakte toetsen zijn van een goed niveau. De commissie waardeert de wijze waarop met deelttoetsen studenten gestimuleerd worden actief te studeren. De bijdrage van groepswerk aan de beoordeling van studenten is bij verschillende gremia onderwerp van gesprek geweest. De commissie concludeert dat de opleiding voldoende individuele toetsen hanteert en moedigt de opleidingen aan om de aandacht voor de evenredige participatie in groepswerk vast te houden.

De examencommissies en opleidingen hebben, zo concludeert de commissie, goede stappen gezet in het bewaken van de toetskwaliteit. Met de invoering van tweede beoordelaars bij bacheloreindwerkstukken, standaard beoordelingsformulieren, meerjarenplannen, trainingen voor examencommissies en docenten en de installatie van een toetscommissie realiseert de faculteit belangrijke voorwaarden voor toetskwaliteit en bewaking van het eindniveau. De commissie deelt de oproep van de examencommissies om met name op het gebied van informatievoorziening en de toetscommissie extra inspanningen mogelijk te maken. Aanvullend adviseert de commissie om examencommissies steekproeven te laten nemen van scripties.

In de door de commissie bestudeerde scripties van de bacheloropleiding CIW en van de masteropleiding Mediastudies trof zij meerdere scripties die volgens de commissie niet aan het beoogde eindniveau van deze opleidingen voldoen.

De betreffende studenten in de bacheloropleiding lijken onvoldoende begrip van methodologie te hebben en gebruiken in een aantal gevallen beperkte bronnen. De commissie concludeert dat het methodologie onderwijs in de bacheloropleiding blijkbaar voor zwakkere studenten onvoldoende inzicht oplevert om zelfstandig een eenvoudig onderzoek uit te voeren. De opleiding beoogt in haar eindkwalificaties wel dat afgestudeerde bachelors hier toe in staat zijn. Het feit dat er zowel een empirisch als een kritisch hermeneutisch

onderzoeksperspectief wordt aangeboden maakt het voor deze groep nog lastiger om op deze perspectieven op een voldoende niveau van inzicht te komen. Dat deze studenten door de eigen opleiding wel een voldoende beoordeling krijgen is volgens de commissie deels te wijten aan de opzet van het beoordelingsformulier: door de veelheid aan criteria kunnen studenten een voldoende halen terwijl er op cruciale onderdelen te weinig inzicht wordt gedemonstreerd. De commissie adviseert de beoordelingsformulieren in dit kader te herzien.

Ook bij de masteropleiding Mediastudies lagen de problemen bij de scripties volgens de commissie op het vlak van literatuurgebruik en het hanteren van en rapporteren over de onderzoeksmethode. De commissie waardeert de ingevoerde 'bezemklas' bij de masteropleiding Mediastudies waarin zwakkere studenten extra begeleiding krijgen bij de opzet van hun scriptie.

De commissie concludeert dat de toetsing van beide opleidingen niet voor alle studenten een voldoende eindniveau waarborgt. De commissie heeft er op basis van het ingezette toetsbeleid, het instellen van een tweede beoordelaar bij bachelor eindwerkstukken, en de positieve bevindingen met betrekking tot de toetsing en beoordeling in de rest van het curriculum er alle vertrouwen in dat de benodigde verbeteringen binnen een tijdsbestek van 12 maanden te realiseren zijn. Ook de invoering van trajecten in de bacheloropleiding zal mogelijk bijdragen aan een gerichtere opleiding van studenten. De commissie heeft in deze rapportage een aantal mogelijke verklaringen weergegeven voor de door haar geconstateerde problemen, zij verwacht dat deze voor de opleidingen voldoende aanknopingspunten bieden om tot een goede remediëring te komen.

De commissie heeft bij de masteropleiding CIW alle scripties als voldoende beoordeeld. In de scripties demonstrenen de studenten dat zij over de kennis en vaardigheden beschikken die bij een masterdiploma horen. Uit deze scripties en het succes van deze studenten op de arbeidsmarkt concludeert de commissie dat het gerealiseerde eindniveau van deze opleiding voldoet.

Conclusie

Bacheloropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen: de commissie beoordeelt Standaard 3 als onvoldoende.

Masteropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen: de commissie beoordeelt Standaard 3 als voldoende.

Masteropleiding Mediastudies: de commissie beoordeelt Standaard 3 als onvoldoende.

Algemeen eindoordeel

De commissie heeft Standaard 1 en 2 voor alle opleidingen beoordeeld als 'voldoende'. Voor de masteropleiding CIW beoordeelt de commissie standaard 3 eveneens als 'voldoende'. De commissie heeft Standaard 3 van zowel de bacheloropleiding CIW als de masteropleiding Mediastudies beoordeeld als 'onvoldoende'. Volgens de beslisregels van de NVAO is het algemeen eindoordeel van de commissie voor deze opleidingen daarmee 'onvoldoende'. Het ingezette toetsbeleid, het instellen van een tweede beoordelaar, en de positieve bevindingen met betrekking tot de toetsing en beoordeling in de rest van het curriculum geven de commissie aanleiding om voor beide opleidingen een hersteltraject te adviseren. De commissie heeft er alle vertrouwen in dat de benodigde aanpassingen binnen een jaar tot de gewenste verbetering kunnen leiden. De commissie adviseert om een jaar na het invoeren van de wijzigingen een externe commissie te laten controleren of dit in voldoende mate heeft plaatsgevonden.

Conclusie

De commissie beoordeelt de *bacheloropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen* als **onvoldoende**.

De commissie beoordeelt de *masteropleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen* als **voldoende**.

De commissie beoordeelt de *masteropleiding Mediastudies* als **onvoldoende**.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Curricula Vitae van de leden van de visitatiecommissie

Prof. dr. Jan Baetens is gewoon hoogleraar in de culturele studies aan de Faculteit Letteren van de KU Leuven. Hij is werkzaam binnen het dubbele veld van de culturele studies en de literatuurwetenschap en voormalig programmadirecteur van de MA-opleiding Culturele Studies. Hij is medecoördinator van een Leuvens GOA ("geconcerteerde onderzoeksactie")-onderzoeksprogramma rond literaire verandering (2011-2016) en algemeen coördinator van een IUAP ("interuniversitaire attractiepool") rond genrestudie en mediumverandering, met als partners: VUB, UCL, ULg (voor België) en OSU (Columbus, OH) en UQAM (Montréal) (voor Noord-Amerika). Hij participeert regelmatig aan onderzoeksevaluaties in Frankrijk (AERES) en is expert voor diverse nationale instellingen voor wetenschappelijk onderzoek. Hij is ook zelf actief in het veld, zowel in een functie als uitgever als in hoedanigheid van dichter (hij is de auteur van een twaalftal bundels, allemaal in het Frans, en sommigen daarvan in samenwerking met beeldend kunstenaar Olivier Deprez).

Prof. dr. Marie-Thérèse Claes is professor intercultureel management bij de Louvain School of Management in België. Ze was twee jaar decaan van de Business Faculteit van Asian University in Thailand. Ze is gastprofessor in universiteiten in Europa, Azië en de Verenigde Staten van Amerika. Haar onderzoeks- en onderwijsgebied omvat interculturele communicatie, intercultureel management, international Human Resource Management en Diversity Management. Ze is ook trainer en consultant voor bedrijven. Ze is Fulbright en Japan Foundation alumna, en was voorzitter van Sietar Europa (Society for Intercultural Education, Training and Research) en van EWMD (European Women in Management Development international network).

Emiel Hoffer BA is masterstudent Communicatie- en Informatiewetenschappen aan de Radboud Universiteit Nijmegen. Naast zijn bachelor- en masterprogramma (International Business Communication) was hij drie jaar lang – van 2008 tot 2011 – lid van de Opleidingscommissie. Twee onderbrekingen in deze periode vormden zijn stage bij een animatiestudio in Auckland, New Zealand en een buitenlandsemester aan de University of California (Berkeley). In zijn hoedanigheid als lid van de Opleidingscommissie heeft Hoffer verder plaatsgenomen in drie benoemingsadviescommissies. Hij adviseerde inzake de benoeming van twee universitair docenten – Business English en Organisationele Communicatie. In de laatste benoemingsadviescommissie adviseerde hij bij de aanstelling van een nieuwe hoogleraar Taal, Communicatie en Culturele Cognitie aan zijn faculteit.

Prof. dr. Sonja de Leeuw is hoogleraar in het departement Media- en cultuurwetenschappen aan de Universiteit Utrecht. Haar werkveld is de Nederlandse televisiecultuur in een internationale context. Haar onderwijs en onderzoek liggen op het gebied van de televisiecultuur (geschiedenis en theorie), het televisie-erfgoed en media en culturele diversiteit (media en diaspora, representaties van etniciteit). Ze is actief in verschillende internationale netwerken. Zij coördineerde het EU project: Video Active, Creating Access to European Audiovisual Heritage, en is coördinator van EUscreen. Exploring Europe's Television Heritage in Changing Contexts. Zij is mede-oprichter en mede hoofdredacteur van het e-journal Journal of European television history and culture. Zij heeft gepubliceerd over Europese televisiecultuur, televisiedrama en over media en identiteit. Ze is mede-oprichter van het European Television History Network (EHTN) en van het Centre for Television in Transition (Universiteit Utrecht) en vice-voorzitter van de sectie Diaspora, Migration and the Media van ECREA.

Dr. Philippe Meers (PhD Universiteit Gent, 2003) is departementsvoorzitter en hoofddocent film- en mediastudies in het departement Communicatiewetenschappen van de Universiteit Antwerpen. Meers doceert Filmtheorie, Geschiedenis en esthetiek van de film, en Wereldcinema in de master Filmstudies en Visuele Cultuur, in de master Communicatiewetenschappen en in de bachelor Communicatiewetenschappen. Hij is onderdirecteur van de Onderzoeksgroep Visuele Studies en Mediacultuur, waar hij promotor is van een aantal projecten en doctoraten. Hij is tevens ondervoorzitter van de opleidingscommissie van de master Filmstudies en Visuele Cultuur en bestuurslid van het Centrum voor Mexicaanse Studies van de Universiteit Antwerpen. Meers was tot oktober 2012 hoofd van de Film Studies section van de European Communication Research and Education Association (ECREA) en is stichtend lid van het European Network for Cinema and Media Studies (NECS), en van het Network on History of Movie-going, Exhibition, and Reception (HoMER) Buiten de universiteit is hij lid van de raad van bestuur van de (audiovisuele) culturele organisaties Aifoon, C.H.I.P.S., Laika en Fonds Raoul Servais.

Prof. dr. Karin Raeymaeckers is hoogleraar in de communicatiewetenschappen aan de Universiteit Gent. Ze is verantwoordelijk voor de vakken ‘Gedrukte Media’ en ‘Werkcollege Journalistiek’ in de bacheloropleiding. In de masteropleiding is ze vooral actief in de afstudeerrichting journalistiek met module vakken als journalistieke Praktijk I en II. Ze is ook medelesgever voor de cursus ‘Actuele Aspecten van Journalistiek’ en verantwoordelijk lesgever voor het vak ‘Politiek en Media’ een mastervak dat zowel in het curriculum is opgenomen van de opleiding communicatiewetenschappen als van de opleiding politieke wetenschappen. Zij is in de opleiding ook verantwoordelijk voor de organisatie van de stages en neemt tegelijk ook de rol van academisch secretaris van de faculteit Politieke en Sociale wetenschappen op zich. Tegelijk is ze ook verantwoordelijk voor de facultaire bibliotheek. Ze is directeur van de onderzoeksgroep Center for Journalism Studies en lid van internationale netwerken als Euromedia Research Group.

Dr. Jan Simons is universitair hoofddocent Nieuwe Media aan de Faculteit der Geesteswetenschappen van de Universiteit van Amsterdam (FGW-UvA). Hij is tevens trekker van het onderzoeks-speerpunt ‘Creatieve Industrie’ van die faculteit. Hij is lid van de redactieraad Media van de Amsterdam University Press (AUP) en de programmaraad ICT & Onderwijs van de UvA. Voorheen was hij o.a. hoofdredacteur van het filmtijdschrift Skrien en filmcriticus van De Groene Amsterdammer en Het Financieele Dagblad.

Prof. dr. Gerard Steen is gewoon hoogleraar Taalgebruik en Cognitie aan de Letterenfaculteit van de Vrije Universiteit Amsterdam. Hij heeft aanstellingen als UD gehad aan de Universiteit Utrecht bij Engelse Taal en Cultuur en bij Algemene Letteren, bij de Universiteit van Tilburg bij Tekstwetenschap, en bij de VU bij Engelse Taal en Taalkunde. Hij is verantwoordelijk voor onderwijs in Communicatie en Informatiewetenschap op Bachelor en Masterniveau, en runt een interdisciplinair expertisecentrum over metaforiek, the Metaphor Lab. In 2004 ontving hij een NWO Vici beurs voor zijn onderzoek naar Metaphor in Discourse. Hij is coördinator van het onderzoeksprogramma Taal, Cognitie en Communicatie in de Letterenfaculteit, en bestuurslid van de Landelijke Onderzoeksschool Taalwetenschap, LOT. Aan de VU heeft hij diverse facultaire en universitaire taken in commissies op het terrein van talentbeleid en kwaliteitszorg bij het onderzoek.

Prof. dr. Ed Tan is sinds 2003 hoogleraar Communicatiewetenschap aan de Universiteit van Amsterdam, waar hij o.a. Wetenschapsfilosofie- en methodologie en seminars op het gebied van film- en televisiereceptie doceert. Hij was gedurende enkele jaren voorzitter van de Opleidingscommissie Communicatiewetenschap, en onderwijscoördinator van de pro-

grammagroep Jeugd en Media Entertainment. Hij was lid van de Visitatiecommissie Filmstudies en Visuele Cultuur die over de kwaliteit van het onderwijs van de gelijknamige specialisatie aan de Universiteit Antwerpen rapporteerde in 2010. Hij was hoogleraar Vergelijkende Kunstwetenschap aan de Vrije Universiteit van 1995 tot 2003, verantwoordelijk voor het onderwijs in de Algemene Cultuurwetenschap en voorzitter van de Opleidingscommissie. Tan was betrokken bij de oprichting en inrichting van het onderwijs van de opleiding Film en Televisiewetenschap aan de Universiteit van Amsterdam aan het eind van de jaren tachtig, en ongeveer terzelfdertijd bij de inrichting van het onderwijs van de opleiding Theater, Film- en Televisiewetenschap van de Universiteit Utrecht. Begin jaren tachtig werkte als onderwijskundige bij de faculteiten Diergeneeskunde van de UU en Geneeskunde van de UvA aan vraagstukken van toetsing en onderwijsontwikkeling.

Prof. dr. Willy Vanderpijpen is emeritus hoogleraar Informatie- en Bibliotheekwetenschappen aan de Universiteit Antwerpen. Hij doceerde de vakken *Documentaire informatiesystemen* en *Management in de bibliotheek- en informatiesector* aan de postacademische Opleiding Informatie- en Bibliotheekwetenschap (Instituut voor Onderwijs- en Informatiewetenschappen). Hij doceerde deze vakken ook in het kader van ontwikkelings-samenwerking [o.m. RECOSCIX Workshop in Kenia (Regional Cooperation in Scientific Information Exchange in the Western Indian Ocean Region) en STIMULATE, een jaarlijks International Training Program on Information). Hij was voorzitter en nadien ondervoorzitter van de Onderwijscommissie Informatie- en Bibliotheekwetenschap. Tevens beheerde hij in de Koninklijke Bibliotheek van België de departementen Logistiek (nationale en internationale samenwerking; automatisering) en Gedrukte Werken. Hij vertegenwoordigde de Koninklijke Bibliotheek van België bij verschillende internationale organisaties, o.m. CENL (Conference of European National Librarians), IFLA World Library and Information Congress. Hij was lid van de ISO-werkgroep ter voorbereiding van *Performance Indicators for National Libraries*. Hij was betrokken bij onderzoeksprojecten van de Europese Commissie op het gebied van het ontsluiten en beschikbaarstellen van informatie en van de digitalisering van het cultureel patrimonium.

Lennart de Vries is masterstudent Communicatiekunde binnen de opleiding Communicatie- en Informatiewetenschappen aan de Rijksuniversiteit Groningen. Sinds 2010 houdt hij zich bezig met de controle en verbetering van het onderwijsprogramma van zijn opleiding. Dit deed hij in 2010 als studentvoorzitter in de opleidingscommissie Communicatie- en Informatiewetenschappen en in 2011 als bestuurslid van studievereniging Commotie, gelieerd aan de Faculteit Letteren, gericht op studenten Communicatie- en Informatiewetenschappen. Als bestuurslid van Commotie heeft hij zich onder andere bezig gehouden met studievoorlichting, studiebegeleiding en loopbaanoriëntatie.

Bijlage 2: Domeinspecifiek referentiekader

Domeinspecifiek referentiekader visitatie Communicatie- en Informatiewetenschappen en Mediastudies

1. Inleiding

Dit referentiekader is bedoeld voor de bachelor- en masteropleidingen aan de universiteiten in Nederland, die in het kader van de landelijke onderwijsvisitatie in de Geesteswetenschappen worden beoordeeld. Het domein wordt Communicatie- en Informatiewetenschappen en Mediastudies genoemd. Binnen dit domein kunnen drie clusters van disciplines en opleidingen worden onderscheiden:

1. Communicatie- en informatiewetenschappen, waarin taal, informatie en communicatie centraal staan; onder deze noemer bevinden zich opleidingen waarin taal- en beeldgebruik, cognitie en communicatie- en informatieprocessen, primair onderwerp van studie zijn, maar ook opleidingen die tot doel hebben theoretische inzichten te verbinden met communicatiepraktijken in de meest brede zin van het woord;
2. Journalistiek en journalistieke studies;
3. Mediastudies, waaronder film- en televisiewetenschap, nieuwe media, literatuur- en boekwetenschap.

Omdat de visitatie betrekking heeft op een breed spectrum van opleidingen, is gekozen voor een referentiekader dat niet prescriptief van aard is, maar veel ruimte geeft aan opleidingen om naar de aard van het object van studie dat centraal staat en naar de aard van de eigen invalshoek keuzes te maken en accenten te leggen. Het QANU-kader vraagt van de opleidingen om bij die keuze heldere doelstellingen te formuleren en om te onderbouwen dat aan de NVAO-criteria voor niveau en oriëntatie wordt voldaan.

In het navolgende wordt allereerst ingegaan op de doelstellingen die door de opleiding bereikt moeten worden, met name de domeinspecifieke eindtermen en kwalificaties. Aansluitend worden in de domeinspecifieke eisen de inrichting en inhoud van het programma besproken.

2. Doelstellingen en aard van de opleidingen

De bachelor- en masteropleidingen die in de visitatie Communicatie- en Informatiewetenschappen en Mediastudies worden beoordeeld, hebben als doel studenten op te leiden tot een initieel (bachelor), dan wel meer specialistisch (master) wetenschappelijk niveau op het gebied van het object van de studie. Daarnaast bereiden ze studenten voor op een maatschappelijke loopbaan, waarbij de kennis en vaardigheden die binnen de studie verworven zijn in praktijk kunnen worden gebracht. Dit verwijst, behalve in het geval van de professionele masters, niet zozeer naar een bepaalde beroepsactiviteit, als wel naar wat de samenleving in de eerste plaats verwacht van bachelors en masters van de opleidingen, die in de visitatie Communicatie- en Informatiewetenschappen en Mediastudies worden beoordeeld. Dit betekent dat zowel het wetenschappelijk niveau als de wetenschappelijke en maatschappelijke relevantie dienen te zijn gegarandeerd. Actuele ontwikkelingen binnen het vakgebied krijgen voldoende aandacht in de opleiding. Eén van de doelen van de bacheloropleiding is de student zodanig op te leiden dat hij gekwalificeerd is voor een masteropleiding. Voor de master geldt dat de student zodanig wordt opgeleid dat hij zelfstandig wetenschappelijk onderzoek kan uitvoeren. In principe houdt dit een dusdanig niveau in, dat de afgestudeerde master zelfstandig een proefschrift kan schrijven, al zal in de praktijk de master die doorstroomt in een promotietraject, vaak ook nog aanvullend of specifiek onderwijs volgen alvorens zelfstandig wetenschappelijk onderzoek uit te kunnen

voeren. Professionele masteropleidingen combineren theoretische en praktische elementen in het kader van het streven naar beroepsvorming op academisch niveau.

De commissie verwacht van de bachelor- en masteropleidingen die in het kader van de visitatie Communicatie- en Informatiewetenschappen en Mediastudies beoordeeld worden, dat zij de volgende doelen nastreven:

1. Het bieden van kennis van resp. inzicht in het vakgebied van de opleidingen (a) Communicatie- en informatiewetenschappen, in het bijzonder met betrekking tot informatieprocessen en informatiemanagement, taal- en beeldgebruik en cognitie, en organisaties op dit gebied; (b) Journalistiek (c) Mediastudies, waaronder film-, literatuur- en televisiewetenschap, boekwetenschap en nieuwe media;
2. De student zodanig te vormen dat hij zich in woord en geschrift op academisch niveau kan uitdrukken;
3. De student vertrouwd te maken met de waarde en de betekenis van wetenschappelijke benaderingen, waarvan theoretische inzichten een wezenlijk onderdeel uitmaken;
4. Het bieden van een kader waarbinnen de student leert omgaan met de verworven theoretische kennis en deze op een geëigende wijze toe te passen op verschillende soorten bronnen en literatuur;
5. Het bieden van een evenwicht tussen breedte en diepte van kennis en inzicht, waarbij het accent verschuift van breedte in de bachelor naar diepte in de master.

De bacheloropleiding biedt een algemene, brede basisopleiding en leidt op tot een initieel academisch niveau. De masteropleiding biedt specialisatie en verdieping per vakgebied. Bij de masteropleiding is het ook denkbaar dat de specialisatie en verdieping meerdere vakgebieden bestrijken. Dit heeft dan noodzakelijkerwijs gevolgen voor de mate van diepgang.

Bij masteropleidingen die op zichzelf staan en niet aansluiten bij één bepaalde BA-opleiding, wordt voortgebouwd op algemene bachelorkwalificaties en neemt de specialisatie derhalve andere vormen aan.

3. Eindtermen en kwalificaties van de bacheloropleiding

Studenten die een bachelor hebben afgerond in een van de opleidingen die in het kader van de visitatie Communicatie- en Informatiewetenschappen en Mediastudies beoordeeld worden, beschikken over de volgende domeinspecifieke kennis en vaardigheden. Opleidingen kunnen naar de aard van het object van studie en de eigen invalshoek keuzes maken en accenten leggen.

Kennis

- Voor de opleidingen op het terrein van Communicatie en informatie gaat het om kennis van resp. inzicht in communicatieprocessen en de rol die taal, beeld en geluid spelen, kennis van relevante communicatiewetenschappelijke en informatiewetenschappelijke theorieën, kennis van de rol en betekenis van technische, organisatorische en contextuele factoren, en de mogelijke gevolgen van deze processen;
- Voor de opleidingen Mediastudies gaat het om kennis van en inzicht in de aard en rol van film, literatuur, televisie en oude of nieuwe media, hun maatschappelijke functies en historische ontwikkeling, de institutionele, esthetische en filosofische aspecten daarvan, alsmede processen als intermedialiteit en remediatie;
- Voor de opleidingen Journalistiek gaat het om kennis en inzicht in de rol van de journalistiek in de samenleving, het medialandschap en de werking en het karakter van de journalistiek;

Alle genoemde opleidingen verwerven daarnaast:

- Kennis van en inzicht in de eigentijdse en historische ontwikkelingen in het vakgebied en de relevante disciplines vanuit een geesteswetenschappelijk, en voor zover relevant, sociaal-wetenschappelijk perspectief;
- Kennis van theoretische en wetenschapsfilosofische achtergronden op het gebied van de betrokken disciplines;
- Kennis van de relevante kwalitatieve en kwantitatieve onderzoeksmethoden;
- Kennis van en inzicht in de complexiteit van het vakgebied van de betrokken disciplines vanuit een geesteswetenschappelijke oriëntatie;
- Vermogen tot oordeelsvorming over de toepasbaarheid van de theorieën die voor het vakgebied relevant zijn;
- Basale kennis van interdisciplinaire werkwijzen.

Vaardigheden

- In staat tot analyse van wetenschappelijke teksten en tot schriftelijke en mondelinge rapportage daarover;
- In staat tot snel verzamelen, selecteren en organiseren van secundaire literatuur en primaire bronnen en hiermee zelfstandig kunnen werken;
- In staat tot het schrijven van een werkstuk volgens de eisen van de wetenschappelijke discipline;
- In staat om tot het vakgebied behorende theorieën en methoden in de praktijk te brengen;
- In staat om maatschappelijke vraagstukken vanuit het perspectief van de betrokken disciplines te evalueren;
- Vermogen tot het toepassen van de verworven kennis in een context die typerend is voor het vakgebied;
- In staat tot zelfstandige oriëntatie op relevante beroepssectoren.

Academische attitude

- Blijk geven van het vermogen tot oordeelsvorming op het vakgebied mede gebaseerd op het afwegen van relevante sociaal-maatschappelijke, wetenschappelijke en ethische aspecten;
- Blijk geven van het vermogen tot reflectie op eigen verantwoordelijkheid;
- Respect tonen voor de meningen van anderen.

Afstemming op de arbeidsmarkt

De opleiding streeft ernaar de inhoud van het programma op een flexibele wijze af te stemmen op de vereisten van het toekomstige werkveld.

De bacheloropleidingen binnen het domein Communicatie- en Informatiewetenschappen en Mediastudies zijn vanuit het arbeidsmarktperspectief enerzijds overwegend generalistische opleidingen, die hun waarde ontleen aan de hierboven beschreven academische vorming en vaardigheden; anderzijds zijn ze gericht op een gevarieerd beroepenveld, in zowel creatieve als zakelijke en publieke sectoren, op het terrein van communicatie, tekstproductie, voorlichting, journalistiek, film, televisie, nieuwe media en digitalisering.

4. Eindtermen en kwalificaties masteropleiding

De masteropleiding bouwt wat kennis en vaardigheden betreft voort op een al dan niet specifieke bacheloropleiding. Opleidingen kunnen hierin naar de aard van het object van studie of de eigen invalshoek keuzes maken en accenten leggen. Dit geldt in het bijzonder voor de professionele masteropleidingen, die expliciet gericht zijn op de beroepsuitoefening.

Studenten die een master hebben afgerond in één van de opleidingen die in het kader van de visitatie Communicatie- en Informatiewetenschappen en Mediastudies worden beoordeeld, dienen over de volgende kennis en vaardigheden te beschikken:

Kennis

- Kennis van en het vermogen tot actieve deelname aan de wetenschappelijke activiteiten van de discipline, in het bijzonder op het gebied van de gevolgde specialisatie. Dit impliceert voldoende kennis en inzicht voor het zelfstandig opzetten en uitvoeren van onderzoek op het gebied van Communicatie- en informatiewetenschappen, Journalistiek en Mediastudies, waaronder film-, literatuur- en televisiewetenschap, boekwetenschap en nieuwe media.
- Grondige kennis van en inzicht in de belangrijkste theorieën en de kernbegrippen, de onderzoeksmethoden en -technieken;
- Kennis van de complexiteit en diversiteit van het vakgebied en het vermogen om deze kennis bij de beoordeling van eigen en ander onderzoek toe te passen.

Vaardigheden

- Het beschikken over technische en theoretische vaardigheden om op een zelfstandige en wetenschappelijke wijze bronnen en literatuur te verzamelen, te analyseren en te beoordelen met als doel op een creatieve wijze verklarende of inzichtelijke werkhypothesen te formuleren en te toetsen en daarmee een bijdrage te leveren aan relevante wetenschappelijke debatten;
- Het beschikken over mondelinge en schriftelijke vaardigheden om de kennis en de resultaten van (eigen) wetenschappelijk onderzoek op een heldere en boeiende wijze kenbaar te maken aan zowel vakgenoten als het bredere publiek;

Academische attitude

- Bereid en in staat tot rekening houden met sociaal-maatschappelijke, wetenschappelijke en ethische aspecten bij de oordeelsvorming over en analyse van complexe vraagstukken op het eigen vakgebied;
- Bereid en in staat tot reflectie op methodische, historische en ethisch-maatschappelijke aspecten van de betrokken wetenschap;
- Reflectie op ethische vraagstukken, verband houdend met het eigen vakgebied.

Afstemming op de arbeidsmarkt

Afgestudeerden beschikken over voldoende van de genoemde vaardigheden om academische beroepen of functies te kunnen vervullen, waarvoor een wetenschappelijke masteropleiding vereist of dienstig is. Onder academische beroepen worden beroepen verstaan waarin duurzame kennisontwikkeling, -verwerving of -verwerking, bereidheid om nieuw en/of onontgonnen terrein te betreden en het dragen van verantwoordelijkheid samengaan.

5. Inhoud/programma bacheloropleiding

Tijdens de bacheloropleiding dienen studenten te worden ingewijd in artistieke, cultuur-theoretische en/of maatschappelijke contextualisering van communicatie en communicatieprocessen, van media en hun producten, en mediafenomenen, in het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek en in het schrijven van wetenschappelijke teksten.

De verantwoordelijken voor de opleiding bezinnen zich op de toenemende noodzaak van kennis van de Engelse taal in het (geven van) onderwijs en in de wetenschappelijke communicatie.

In de bacheloropleiding wordt aandacht geschonken aan de maatschappelijke inbedding van het vakgebied.

De bacheloropleiding wordt afgesloten met een bachelorscriptie of een vergelijkbare opdracht.

6. Inhoud/programma masteropleiding

In de masteropleiding specialiseert de student zich in een of meerdere domeinen: journalistiek, film, literatuur, televisie, oude of nieuwe media, taal en communicatie van (internationale) organisaties, informatiekunde, of juist de convergentie tussen twee of meerdere van al deze gebieden. Het programma biedt ruimte voor bestudering van methodologie en theorie en voor de samenstellende of ondersteunende disciplines. In multidisciplinaire opleidingen wordt ruim aandacht besteed aan de integratie van de verschillende disciplines.

Voor professionele opleidingen geldt, dat zij studenten uitrusten met specifieke theoretische kennis, praktische vaardigheden en attitudes die voor de uitoefening van een functie op het werkterrein van de master onontbeerlijk zijn. Indien een stage onderdeel uitmaakt van de opleiding, dient deze aantoonbaar bij te dragen aan de ontwikkeling van kennis, vaardigheden en attitudes noodzakelijk voor de uitoefening van een functie op het terrein van de master.

In het programma van de masteropleiding is voldoende ruimte aanwezig voor de ontwikkeling van de specifieke onderzoeksvaardigheden zodat een masterstudent in staat is een masterscriptie of een vergelijkbaar academisch werkstuk te schrijven op het vakgebied.

In de masteropleiding wordt aandacht geschonken aan de maatschappelijke inbedding van het vakgebied.

De verantwoordelijken voor de opleiding bezinnen zich op de toenemende noodzaak van kennis van de Engelse taal in het (geven van) onderwijs en in de wetenschappelijke communicatie.

Uit de wijze van presentatie van de masteropleiding blijkt dat de opleiding zich er rekenschap van geeft welke andere masteropleidingen er op het eigen en verwante gebieden bestaan en wat de plaats van de aangeboden masteropleiding daarbinnen is.

Bijlage 3: Beoogde eindkwalificaties

Bacheloropleiding CIW

(lid 1) Met de opleiding wordt beoogd:

1. kennis, vaardigheid en inzicht op het gebied van Communicatie- en informatiewetenschappen, en het bereiken van de eindkwalificaties genoemd in het tweede lid.
2. academische vorming. Hieronder wordt verstaan het ontwikkelen van competenties (kennis, vaardigheden en attitudes) ten aanzien van:
 - a. academisch denken, handelen en communiceren;
 - b. hanteren van relevant wetenschappelijk instrumentarium;
 - c. (wetenschappelijk) communiceren in de voertaal van de
 - d. opleiding;
 - e. hanteren van specifieke kennis van een vakgebied in een
 - f. bredere wetenschappelijke, wetenschapsfilosofische, en
 - g. maatschappelijk/culturele context
 - h. voorbereiding op een verdere loopbaan.

(lid 2) De afgestudeerde:

1. heeft kennis van en inzicht in het vakgebied Communicatie- en informatiewetenschappen, in het bijzonder de mediërende rol van taal, film, televisie, en de nieuwe media, alsmede de geschiedenis en maatschappelijk functies van deze media.
2. heeft kennis van en inzicht in de theoretische en methodologische grondslagen van de tekstwetenschap en discourse-analyse, de film- en televisiewetenschap en de studie van de nieuwe media.
3. beschikt over algemene academische vaardigheden, in het bijzonder met betrekking tot vakspecifieke inhouden.
4. is in staat om kennis en inzicht op dusdanige wijze toe te passen, dat dit een professionele benadering van zijn/haar werk of beroep laat zien.
5. kan een praktijkvraag of probleem op het vakgebied herformuleren tot een duidelijke en onderzoekbare probleemstelling; de daarin vervatte begrippen op adequate wijze operationaliseren; een onderwerp zowel theoretisch als empirisch bestuderen, in onderlinge samenhang; het resultaat weergeven in een coherent betoog dat wordt afgesloten met een heldere, synthetiserende conclusie; de resultaten gebruiken voor het beantwoorden van de praktijkvraag of het bijdragen aan verheldering en zo mogelijk oplossing van het probleem; vormt een oordeel dat mede gebaseerd is op het afwegen van relevante sociaalmaatschappelijke, wetenschappelijke of ethische aspecten.
6. is in staat om informatie, ideeën en oplossingen over te brengen op een publiek bestaande uit specialisten of niet-specialisten.
7. bezit de leervaardigheden die noodzakelijk zijn om een masteropleiding aan te gaan.]

Masteropleiding CIW

De eindkwalificaties zijn als volgt vastgelegd in de Onderwijs- en Examenreglement (OER) 2012-2013:

Art 3.1 lid 1

Met de opleiding wordt beoogd:

- gespecialiseerde kennis, vaardigheid en inzicht op het gebied van communicatiestudies bij te brengen;

- voor te bereiden op de beroepsuitoefening in diverse functies in voorlichting, de interne en externe communicatie van organisaties en advies- en trainingswerk op terreinen als tekstontwerp en interactie;
- voor te bereiden op de opleiding tot onderzoeker op het gebied van de communicatiestudies.

Art 3.1 lid 2

De afgestudeerde:

1. heeft diepgaande kennis van en inzicht in het linguïstische en/of sociaalwetenschappelijke onderzoek op het terrein van tekst en discourse en kent de voornaamste kwantitatieve en kwalitatieve onderzoeksmethoden om mondelinge en schriftelijke communicatieprocessen te onderzoeken;
2. heeft een grondige kennis van een specialisme binnen de opleiding, dan wel een gedegen kennis op het snijvlak van de opleiding en een ander vakgebied;
3. kan een communicatief probleem van een organisatie vertalen in hanteerbare onderzoeksvragen, beargumenteerd kiezen voor een onderzoeksmethode en deze verantwoord toepassen. Voorts heeft de afgestudeerde de vaardigheid om een relevante onderzoeksvraag te formuleren en te motiveren vanuit de wetenschappelijke literatuur
4. beschikt over professionele vaardigheden, in het bijzonder kan hij een communicatief probleem benoemen in termen van gangbare communicatieve modellen en theorieën, en voor verschillende organisatorische contexten een adequate interventie ontwerpen;
5. beschikt wat de academische vaardigheden betreft in het bijzonder over communicatieve vaardigheden. Dat wil zeggen dat hij zich schriftelijk en mondeling (dan wel met behulp van nieuwe media) in het Nederlands helder kan uitdrukken en met betrokkenen adequaat kan interageren;
6. is in staat om conclusies, alsmede kennis, motieven en overwegingen die hieraan ten grondslag liggen over te brengen op een publiek bestaande uit specialisten of niet-specialisten.

Masteropleiding Mediastudies

Zoals geformuleerd in de Onderwijs- en Examenregeling (OER) zijn de algemene doelstellingen van de opleiding Mediastudies:

- I. gespecialiseerde kennis, vaardigheid en inzicht op het gebied van Mediastudies, respectievelijk Film- en televisiewetenschap en Nieuwe media en digitale cultuur/New Media & Digital Culture
- II. de voorbereiding op de beroepsuitoefening als deskundige op het gebied van Mediastudies respectievelijk Film- en televisiewetenschap en New Media & Digital Culture, en;
- III. voorbereiding op de opleiding tot onderzoeker op het gebied van Mediastudies respectievelijk Film- en televisiewetenschap en New Media & Digital Culture.

Programma Film- en Televisiewetenschap

Na het succesvol afronden van het programma Film- en televisiewetenschap voldoet de afgestudeerde aan de volgende eindkwalificaties, zoals geformuleerd in art. 3.2 van de Onderwijs- en Examenregeling:

De afgestudeerde

- A. heeft diepgaande kennis van en inzicht in het vakgebied Mediastudies, in het bijzonder Film- en televisiewetenschap
- B. heeft een grondige kennis van een specialisme binnen de opleiding, dan wel een gedegen kennis op het snijvlak van de opleiding en een ander vakgebied

- C. heeft de vaardigheid om zelfstandig problemen op het terrein van Film- en televisiewetenschap te signaleren, formuleren, analyseren en eventuele oplossingen aan te dragen
- D. heeft de vaardigheid om onderzoek op Film- en televisiewetenschappelijk terrein uit te voeren en daarover te rapporteren op een wijze die voldoet aan de gebruikelijke disciplinaire normen
- E. beschikt over professionele en academische vaardigheden, in het bijzonder met betrekking tot Film- en televisiewetenschap
- F. is in staat om kennis en inzicht op dusdanige wijze toe te passen, dat dit een professionele benadering van zijn/haar werk of beroep laat zien
- G. is in staat om conclusies, alsmede kennis, motieven en overwegingen die hieraan ten grondslag liggen over te brengen op een publiek bestaande uit specialisten of niet-specialisten.

Programma New Media & Digital Culture

Na het succesvol afronden van het programma New Media & Digital Culture voldoet de student aan de volgende in art 3.2 van de OER geformuleerde eindkwalificaties:

De afgestudeerde

- A. heeft diepgaande kennis van en inzicht in het vakgebied Mediastudies, in het bijzonder New Media & Digital Culture
- B. heeft een grondige kennis van een specialisme binnen de opleiding, dan wel een gedegen kennis op het snijvlak van de opleiding en een ander vakgebied
- C. heeft de vaardigheid om zelfstandig problemen op het terrein van New Media & Digital Culture te signaleren, formuleren, analyseren en eventuele oplossingen aan te dragen
- D. heeft de vaardigheid om onderzoek op het terrein van New Media & Digital Culture uit te voeren en daarover te rapporteren op een wijze die voldoet aan de gebruikelijke disciplinaire normen
- E. beschikt over professionele en academische vaardigheden, in het bijzonder met betrekking tot New Media & Digital Culture
- F. is in staat om theoretische kennis en inzicht op dusdanige wijze toe te passen, dat dit een professionele benadering van zijn/haar werk of beroep laat zien
- G. is in staat om conclusies, alsmede kennis, motieven en overwegingen die hieraan ten grondslag liggen over te brengen op een publiek bestaande uit specialisten of niet-specialisten.

Bijlage 4: Overzicht van de programma's

Bacheloropleiding CIW

Jaar 1			
Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4
Inleiding Communicatie- en Informatiewetenschap en I	Inleiding Communicatie- en Informatiewetenschap en II	Methoden van Communicatie- en Informatiewetenschappe lijk onderzoek I	Methoden van Communicatie- en Informatiewetenschappe lijk onderzoek II
Medialandschap	Verplicht contextvak: Schrijven en Presenteren	Nieuwe Media	Instrueren en Overtuigen (CIW)
Jaar 2			
Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4
Verplicht Contextvak: Communicatie, Media, Cultuur	Media-Ecologie	Context Keuzevak	Context Keuzevak
Major keuzecursus	Major keuzecursus	Major keuzecursus	Major keuzecursus
Jaar 3			
Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4
Eindwerkstuk	Profilering	Profilering	Profilering
Profilering	Profilering	Profilering	Profilering

Masteropleiding CIW

Blok 1	Blok 2	Blok 3	Blok 4
Communicatie, taalgebruik en organisaties 7,5 ECTS	Diagnose en interventies in communicatieprocessen 7,5 ECTS	Stage 15 ECTS	Stage 15 ECTS
Zelf onderzoeken hoe communicatie werkt 7,5 ECTS	Management en dynamiek van communiceren 7,5 ECTS	Masterscriptie 15 ECTS	Masterscriptie 15 ECTS

Masteropleiding Mediastudies

Film- en Televisiewetenschap

Cursusnaam	ec	blok
The-Film en TV in transitie MA FTV	7,5	1, 3
The-Programma en redactie MA FTV	7,5	1, 3
The-Productie-analyse film en TV MA FTV	7,5	2, 4
The-Receptie en publiek MA FTV	7,5	2, 4
The-Oriëntatie op de beroepspraktijk MA FTV	15	1, 3
The-Scriptie MA FTV	15	2, 4

New Media & Digital Culture

Course Title	ec	block
The- Game Studies / MA NMDC	7,5	1, 4
The- Software Studies / MA NMDC	7,5	1, 4
The- Techno-politics: networks and spaces / MA NMDC	7,5	2, 3
Muz- Digital Music Cultures / MA MUZ of	7,5	2
The- Media Archaeology / MA NMDC		3
The- Research internship / MA NMDC	15	3, 1
The-Masterthesis MA NMDC	15	4, 2

Elective:

Course Title	ec	Block
Vro- Technobodies / MA CWS / G&E	7,5	2

Bijlage 5: Kwantitatieve gegevens over de opleidingen

Instroom-, doorstroom- en uitstroomgegevens

Bacheloropleiding CIW

A.1 Instroom in absolute cijfers

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Voltijd	136	166	131	225	238	228

Peildatum: 15 december 2011

Bron: Osiris (via Finance & Control)

A.2 Rendementen

Cohort	Instroom	Geen	Binnen 1 jaar	Binnen 2 jaar	Binnen 3 jaar	Binnen 4 jaar	Binnen 5 jaar	Binnen 6 jaar
2005	136	60	2	3	17	59	67	75
2006	166	60	1	-	42	87	105	106
2007	131	60	-	1	29	65	71	-
2008	225	145	-	-	41	80	-	-
2009	238	233	-	-	5	-	-	-
2010	228	228	-	-	-	-	-	-

Peildatum: 30 mei 2012

Bron: Osiris (via Finance & Control)

A.3 Gemiddelde studieduur in maanden

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Voltijd	45	42	40	36	-	-

Peildatum: 15 december 2011

Bron: Osiris (via Finance & Control)

Masteropleiding CIW

A.1 Instroom in absolute cijfers

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Voltijd	66	66	61	38	56	39

Peildatum: 15 december 2011

Bron: Osiris (via Finance & Control)

A.2 Rendementen

Cohort	Instroom	Geen	Binnen 1 jaar	Binnen 2 jaar	Binnen 3 jaar	Binnen 4 jaar	Binnen 5 jaar	Binnen 6 jaar
2005	66	5	20	53	60	61	-	-
2006	66	3	19	55	62	63	-	-
2007	61	6	24	47	54	55	-	-
2008	38	5	22	30	33	-	-	-
2009	56	9	27	45	47	-	-	-
2010	39	21	16	18	-	-	-	-

Peildatum: 15 december 2011

Bron: Osiris (via Finance & Control)

A.3 Gemiddelde studieduur in maanden

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Voltijd	17	18	17	15	14	12

Peildatum: 15 december 2011

Bron: Osiris (via Finance & Control)

A.1 Instroom in absolute cijfers

Masterprogramma Film- & Televisiewetenschap

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Voltijd	69	53	43	57	42	53	65*

Peildatum: 15 december 2011

* Peildatum: 7 juni 2012

Bron: Osiris (via Finance & Control)

Masterprogramma New Media & Digital Culture

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Voltijd	48	40	34	31	44	52	77*

Peildatum: 15 december 2011

* Peildatum: 7 juni 2012

Bron: Osiris (via Finance & Control)

A.2 Rendementen

Masterprogramma Film- & Televisiewetenschap

Cohort	Instroom	Geen	Binnen 1 jaar	Binnen 2 jaar	Binnen 3 jaar	Binnen 4 jaar	Binnen 5 jaar	Binnen 6 jaar
2005	69	11	11	38	51	57	58	-
2006	53	12	4	22	32	38	41	-
2007	43	14	1	17	27	29	-	-
2008	57	15	9	33	40	42	-	-
2009	42	16	1	19	26	-	-	-
2010	53	33	8	20	-	-	-	-

Peildatum: 30 mei 2012

Bron: Osiris (via Finance & Control)

Masterprogramma New Media & Digital Culture

Cohort	Instroom	<>	Binnen 1 jaar	Binnen 2 jaar	Binnen 3 jaar	Binnen 4 jaar	Binnen 5 jaar	Binnen 6 jaar
2005	48	6	4	31	41	-	42	-
2006	40	8	4	23	28	31	32	-
2007	34	6	5	23	25	27	28	-
2008	31	11	1	10	17	20	20	20
2009	44	12	3	26	32	32	32	32
2010	52	37	3	15	15	15	15	15

A.3 Gemiddelde studieduur in maanden

Masterprogramma Film- & Televisiewetenschap

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Voltijd	21	26	22	18	20	13

Peildatum: 15 december 2011

Bron: Osiris (via Finance & Control)

Masterprogramma New Media & Digital Culture

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Voltijd	20	22	19	24	20	15

Peildatum: 15 december 2011

Bron: Osiris (via Finance & Control)

Gerealiseerde docent-studentratio

School	Onderwijs FTE	Aantal ingeschreven studenten	Ratio
Nederlands	20.85	811	38.9
Geschiedenis/ Kunstgeschiedenis	46.12	1866	40.5
Media- en cultuur Wetenschappen	30.12	1394	46.3
Religie en theologie	12.63	350	27.7
Moderne Talen	46.92	1375	29.3
Wijsbegeerte	15.10	531	35.2
<i>faculteit GW totaal</i>	<i>171.74</i>	<i>6327</i>	<i>36.8</i>

Gemiddeld aantal contacturen per fase van de studie

Bacheloropleiding CIW

Cursus	Aantal contacturen
A. Majorgebonden cursussen – verplicht (60 ECTS)	Zes contacturen per cursus, met uitzondering van de cursus "Methoden van communicatie- en informatiewetenschappelijk onderzoek II", vier contacturen
B. Majorgebonden cursussen – verplichte keuze (45 ECTS)	Twee tot vier contacturen voor een eenmalige werkgroep. Keuzecursussen hebben een wisselend aantal contacturen.
C. Academische contextcursussen – verplicht (15 ECTS)	Vier tot acht contacturen.
D. Academische contextcursussen – verplichte keuze (15 ECTS)	Wisselend.

Masteropleiding CIW

Cursus	Aantal contacturen
Verplichte cursussen (in de vorm van werkcolleges)	Vier tot zes contacturen per werkcollege.
Scriptie	Tussen de acht en vijftien verplichte scriptiegesprekken.
Stage (feedback vindt plaats in zgn. intervisiegroepjes bestaande uit vier tot zes studenten)	Het aantal uur wat de intervisiegroepjes samenkomt, wisselt.

Masteropleiding Mediastudies

Masterprogramma Film- & Televisiewetenschap

Onderwijsvorm	Aantal uur*
Cursorisch verplicht traject: 4 cursussen in 2 blokken (30 ECTS)	12 per week, waarvan 8 cursus-uren en 4 individueel (spreekuur, feedback via mail/blackboard, extracurriculaire programma activiteiten)
Individueel Traject deel 1: Onderzoeksstage/Research Internship (15 ECTS)	10 over het gehele traject (ondersteuning stage vinden en opstellen onderzoekswerkplan, stagegesprek, beoordeling)
Individueel Traject deel 2: Thesis (15 ECTS)	20 over het gehele traject (voorbereiding en mondelinge verdediging scriptieconcept, twee begeleidingsgesprekken, feedback via mail/skype, beoordeling, beoordelingsrapportage)

* zie ook Standaard 2 b. voor een uitgebreide toelichting

Masterprogramma New Media & Digital Culture

Onderwijsvorm	Aantal uur*
Cursorisch verplicht traject: 4 cursussen in 2 blokken (30 ECTS)	12 per week, waarvan 8 cursussen en 4 individueel (spreekuur, feedback via mail/blackboard, extracurriculaire programma activiteiten)
Individueel Traject deel 1: Onderzoeksstage/Research Internship (15 ECTS)	10 over het gehele traject (ondersteuning stage vinden en opstellen onderzoekswerkplan, stagegesprek, beoordeling)
Individueel Traject deel 2: Thesis (15 ECTS)	20 over het gehele traject (voorbereiding en mondelinge verdediging scriptieconcept, twee begeleidingsgesprekken, feedback via mail/skype, beoordeling, beoordelingsrapportage)

Bijlage 6: Bezoekprogramma

Dag 1

Tijd	Onderdeel	Gesprekspartners	
11.30	Voorbereidend overleg en inzien documenten		
13.30	Gesprek met inhoudelijk verantwoordelijken	Prof.dr. Bert van den Brink Prof.dr. Paul Wackers Prof.dr. Joost Raessens	Vicedecaan Onderwijsdirecteur Nederlands, BA CIW vanaf september 2012 Onderwijsdirecteur tot september 2012
14.30	Gesprek met studenten CIW BA	Dennis Morsink Ingmar van Eck Roos Scheenstra Ilona Hoeve Janna van Strien Stijn Hendriks	
15.15	Gesprek met studenten CIW MA	Janneke van Ravenswaaij Richard Hordijk Aliesje Schneijderberg Lisanne Schrauwen Anouk de Bresser	
15.45	Pauze		
16.15	Gesprek met studenten Media Studies MA	Jelske Strijp (MA FTV) Juna Wisse (MA FTV) Ioana Stanescu (MA FTV) Michka Chel (MA FTV) Thomas Boeschoten (MA NMDC) Antoine van Echtelt (MA NMDC) Marilou de Haan (MA NMDC) Ellen Bijsterbos (MA NMDC)	
16.45	Gesprek met docenten CIW BA	dr. Rick Dolphijn dr. Tom Koole dr. Vincent Crone dr. Frank Hakemulder Prof. dr. Leo Lentz dr. Jacqueline Evers-Vermeul	
17.30	Gesprek met alumni alle opleidingen	David Ogg Linda Scheel Louise Nell Elisa van Rooij Eric Albers Natalie Vijlbrief Vera de Lange Silvester Broekhuizen	Alumnus BA CIW Alumna BA CIW en MA CIW Alumna MA CIW Alumna MA CIW Alumnus MA Mediastudies NMDC Alumna MA Mediastudies NMDC Alumna MA Mediastudies FTW Alumnus MA Mediastudies FTW
19.00	Diner commissie: commissieoverleg		

Dag 2

Tijd	Onderdeel	Gesprekspartners
8.45	Aankomst commissie	
9.00	Inzien documenten, voorbereiding gesprekken, gesprekken scriptiebegeleiders	
9.30	Gesprek met docenten MA CIW en Mediastudies	dr. Nanna Verhoeff Programmacoördinator MA FTV dr. Vincent Crone Docent MA FTV dr. Ann-Sophie Lehmann Programmacoördinator MA NMDC dr. Imar de Vries Docent MA NMDC dr. Henk Pander Maat Programmacoördinator MA CIW dr. Daniel Janssen Docent MA CIW dr. Bregje Holleman Docent MA CIW dr. Hanny den Ouden Docent MA CIW
10.15	Gesprek met leden van de Opleidingscommissies	prof. dr. Jos van Berkum Voorzitter OC BA CIW Adinda Verburg Studentlid OC BA CIW dr. Sven Vitse Voorzitter OC MA Nederlands Marlous ten Berge Studentlid OC MA Nederlands dr. André van der Velden Voorzitter OC MA MCW Bram de Rijk Studentlid OC MA MCW
10.45	Gesprek met leden van de Examencommissies en studieadviseur	prof. dr. J. van Eijnatten , voorzitter EC MA dr. Daniel Janssen, afgevaardigde EC MA Nederlands dr. Ann-Sophie Lehmann, afgevaardigde EC MA MCW dr. E. Blaauw, ambtelijk secretaris drs. D.M.B. Luykx-Duijn, studieadviseur master CIW drs. Anneriek van Bommel, studieadvies master Media Mr. Eveline Eckelboom, studieadviseur bachelor dr. Jan ten Thije, Docentlid EC BA CIW
11.15	Pauze en voorbereiden eindgesprek met formeel verantwoordelijken	
12.15	Eindgesprek met formeel verantwoordelijken	Prof.dr. W.J. van den Akker, decaan GW Prof.dr. Bert van den Brink, Vicedecaan Prof.dr. Paul Wackers, Onderwijsdirecteur Nederlands, BA CIW vanaf september 2012 Prof.dr. Joost Raessens, Onderwijsdirecteur MCW tot september 2012 Prof.dr. Maaike Bleeker, Onderwijsdirecteur MCW vanaf september 2012
13.00	Opstellen voorlopige bevindingen (incl lunch)	
15.45	Mondelinge rapportage voorlopig oordeel	
16.00	Borrel	

Bijlage 7: Bestudeerde afstudeerscripties en documenten

Voor het bezoek heeft de commissie de afstudeerscripties bestudeerd van de studenten met de volgende studentnummers:

Bacheloropleiding

3037258	3240738	3218562
3128180	3343294	3218759
3137414	3354490	3115143
3360717	3153681	3107493
3377539	3343367	3115011
3139182	3351866	3476502

3345726	3473120	3354539
3547280	3406830	3392821
3360792	3489507	3544737
3362876	3227928	3372537

Masteropleiding CIW

420549	492205	3031780
420557	469483	3026906
3114848	3458334	3113892
445835	420514	3114929

Masteropleiding Mediastudies

113301	3000192	3231348
14494	3104958	3212580
3150453	3150402	479179
3450406	0209341	420948
3206661	327468	3137449

3551873	3450287	0484962
3114813	3226727	3131017
3287564	3336786	3128253
3290352	3353133	0340146

Tijdens het bezoek heeft de commissie onder meer de volgende documenten bestudeerd (deels als *hard copies* en deels via de elektronische leeromgeving):

<i>Algemeen beleid</i>
GW Onderwijsprogrammeeropdracht 2013-2014
GW Strategische nota Horizon 2015-2020
UU Onderwijsvisie Universiteit Utrecht
UU richtlijn onderwijs_2006.pdf
UU Strategisch Plan 2012-2016
UU Wegwijzer matching 2012
UU Informatie BaMa 3.0
GW Onderwijsnieuwsbrief
<i>Kwaliteitszorg</i>

Gids Interne kwaliteitszorg Geesteswetenschappen
Handboek opleidingscommissies
Instellingsaudit NVAO Adviesrapport UU
Onderwijskaart bachelor met toelichting
<i>Managementinformatie</i>
Arbeidsmarktmonitor2011 notitieBoard OWD 121011
BA-exit 2010-11 analyse Board OWD 111027
BA-exit en NSE 2010-11 Board OWD Nota 111027
BA-exit 2011-12 rapportage GW en tabellen
Eerstejaarsenquête analyse en rapportage Board OWD 121115
Masterexit enquête 2010-11
Masterexit enquête 2011-12
NSE 2011-analyse toelichting Board OWD 111027
NSE-resultaten 2011- tabellen Board OWD 111027
NSE-resultaten 2012- tabellen Board OWD 121011
<i>Toetsing</i>
Jaarverslag Examencommissies GW 2010-2011
Jaarverslag Examencommissie GW 2011-2012
Jaarverslag Examencommissie GW 2011-2012 bijlage 1 ijkpunten toetskwaliteit
Jaarverslag Examencommissie GW 2011-2012 bijlage 2 vergaderverslagen
Ijkpunten-toetskwaliteit-GW
Rapport_toetsing_examencieMA_2011-2012
Regels rondom toetsing DEF okt 2012
Reglement Examencommissies
Regeling en procedure Fraude
<i>Curriculum Informatie Pakketten</i>
2012: Leeswijzer CIP masterprogramma's
2012: A Cursusrendementen
2012: B verkeer tussen opleidingen-faculteiten
2012: C Aantal inschrijvingen in BA man-vrouw
2012: C Aantal inschrijvingen in BA Nationaliteit
2012: C Aantal inschrijvingen in BA1
2012: D Herinschrijving BSA
2012: E Instroom en doorstroom naar MA programma
2012: F Afstudeerrendement
2012: F Diploma's met buitenland cursussen
2012: G gemiddelde EC per cohort
2012: H EC productie per cursus
<i>Curriculumevaluatie gegevens</i>
Arbeidsmarktmonitor Geesteswetenschappen 2011
BA exit enquête 2011-2012
Eerstejaars evaluatie 2011-2012
MA exit enquête2011-2012
<i>Stage</i>

Stageregeling faculteit Geesteswetenschappen
Stagebureau beoordeling stagair(e)

Bijlage 8: Onafhankelijkheidsverklaringen

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM: Jan Backus

ADRES: 172 Parkstraat
3000 Leuven /
België

IS ALS DESKUNDIGE / ~~SECRETARIS~~ GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING.

ZIE BIJLAGE

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

ZIE BIJLAGE

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEEFENNAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden kunnen beïnvloeden.

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM: Vanderzijen Willy

PRIVÉ ADRES: Dijkstra 17 B-2210 Groot-Kruis (Brugge)

IS ALS DESKUNDIGE / ~~SECRETARIS~~ GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING.

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEEFENNAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden kunnen beïnvloeden.

1

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN.

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS: Utrecht

DATUM: 17 sept 2012

HANDTEKENING:

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN.

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS: Utrecht

DATUM: 17/09/2012

HANDTEKENING:

2

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM: *ABEYHACHEKERS, KARIN (UGENT)*

ADRES: *KORTE MEER 7-11
9000 GENT*

IS ALS DESKUNDIGE / ~~SECRETARIS~~ GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

ZIE BIJLAGE

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

ZIE BIJLAGE

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden KUNNEN BEINVLOEDEN;

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

CIW en Mediastudies Q321

ONDERGETEKENDE

NAAM: *J. A. A. Simons*

ADRES: *privé: Cuijpersteek 67, 1018 AH Amsterdam
werk: Tindhoogsteepad 9, 1012 XT Amsterdam*

IS ALS DESKUNDIGE / ~~SECRETARIS~~ GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

ZIE BIJLAGE

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

ZIE BIJLAGE

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden KUNNEN BEINVLOEDEN;

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN;

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS: *Utrecht*

DATUM: *17/1/2012*

HANDTEKENING:

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN;

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS: *Utrecht*

DATUM: *17-09-2012*

HANDTEKENING:

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM: Prof dr E J Steen

ADRES: Struwwelpark 328
1019 WE Amsterdam

IS ALS DESKUNDIGE / ~~SECRETARIS~~ GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING.

ZIE BIJLAGE

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

ZIE BIJLAGE

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden kunnen beïnvloeden.

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

CIW en Mediastudies Q321

ONDERGETEKENDE

NAAM: EMIEL ROLAND HOFFER

ADRES: SINT ANNASTRAAT 81-5
6524 EJ Nijmegen

IS ALS DESKUNDIGE / ~~SECRETARIS~~ GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING.

ZIE BIJLAGE

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

ZIE BIJLAGE

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden kunnen beïnvloeden.

1

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN.

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS: ~~Amsterdam~~ Utrecht DATUM: 17 sept 2012

HANDTEKENING:

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN.

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS: Nijmegen DATUM: 17-9-2012

HANDTEKENING:

2

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM: *Philippe Meier*
ADRES: *Wassenaarslaan 99
2018 Antwerpen
België*

IS ALS DESKUNDIGE / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

ZIE BIJLAGE

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

ZIE BIJLAGE

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden kunnen beïnvloeden.

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN:

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS: *Antwerpen* DATUM: *30-09-2012*

HANDTEKENING:

ONAFHANKELIJKHEIDS- EN GEHEIMHOUDINGSVERKLARING

INDIENEN VOORAFGAAND AAN DE OPLEIDINGSBEOORDELING

ONDERGETEKENDE

NAAM: *José van Zwieten*
ADRES: *Croesestraat 17 - Utrecht*

IS ALS DESKUNDIGE / SECRETARIS GEVRAAGD VOOR HET BEOORDELEN VAN DE OPLEIDING:

ZIE BIJLAGE

AANGEVRAAGD DOOR DE INSTELLING:

ZIE BIJLAGE

VERKLAART HIERBIJ GEEN (FAMILIE)RELATIES OF BANDEN MET BOVENGENOEMDE INSTELLING TE ONDERHOUDEN, ALS PRIVÉPERSOON, ONDERZOEKER / DOCENT, BEROEPSBEOEFENAAR OF ALS ADVISEUR, DIE EEN VOLSTREKT ONAFHANKELIJKE OORDEELSVORMING OVER DE KWALITEIT VAN DE OPLEIDING TEN POSITIEVE OF TEN NEGATIEVE Zouden kunnen beïnvloeden.

VERKLAART HIERBIJ ZODANIGE RELATIES OF BANDEN MET DE INSTELLING DE AFGELOPEN VIJF JAAR NIET GEHAD TE HEBBEN:

VERKLAART STRIKTE GEHEIMHOUDING TE BETRACHTEN VAN AL HETGEEN IN VERBAND MET DE BEOORDELING AAN HEM/HAAR BEKEND IS GEWORDEN EN WORDT, VOOR ZOVER DE OPLEIDING, DE INSTELLING OF DE NVAO HIER REDELIJKERWIJS AANSPRAAK OP KUNNEN MAKEN.

VERKLAART HIERBIJ OP DE HOOGTE TE ZIJN VAN DE NVAO GEDRAGSCODE.

PLAATS: *Delft* DATUM: *14-10-2012*

HANDTEKENING: